

ECOREGELINGEN EN AGROMILIEUKLIMAATMAATREGELEN

Er zijn 2 types van maatregelen voorzien die inzetten op klimaat, milieu en biodiversiteit, namelijk de éénjarige ecoregelingen (ER) en de meerjarige agromilieuklimaatmaatregelen (AMKM). De algemene voorwaarden en extra informatie is te vinden verder op deze pagina.

Tip! Kijk in het overzicht voor een korte samenvatting van alle maatregelen en de belangrijkste voorwaarden. Voor de maatregelen die u interesseren kan u vervolgens de specifieke fiches raadplegen voor alle voorwaarden, bedragen,...

1 MAATREGELEN OP GRASLAND

- ▶ Ecologisch beheerd grasland (ER)
- ▶ De omzetting van tijdelijk naar blijvend grasland (AMKM)
- ▶ Behoud van meerjarig grasland (ER)

2 MAATREGELEN BIO

- ▶ Omschakeling naar biologische productiemethode (AMKM)
- ▶ Toepassing van de biologische productiemethode (ER)

3 MAATREGELEN OP BOUWLAND, BLIJVEND GRASLAND EN BLIJVENDE TEELT

- ▶ Aanplant van boslandbouwsystemen (AMKM)
- ▶ Onderhoud van boslandbouwsystemen (AMKM)
- ▶ Precisielandbouw: automatische (RTK)GPS-aansluiting (ER)
- ▶ Precisielandbouw: plaats specifiek bekalken (ER)
- ▶ Actief gebruik van bodempaspoort (ER)
- ▶ Beheer bufferstrook langs waterlopen met klepelmaaier
- ▶ Beheer bufferstrook langs waterlopen met afvoer van het maaisel

4 MAATREGELEN OP BOUWLAND

- ▶ Eénjarige ecoteelten: éénjarige eiwitteelten (ER)
- ▶ Eénjarige ecoteelten: voordeel biodiversiteit, klimaat en milieu (ER)
- ▶ Meerjarige ecoteelten: meerjarige eiwitteelten (AMKM)
- ▶ Mechanische onkruidbestrijding (ER)
- ▶ Verhogen organische koolstofgehalte: teeltplan
- ▶ Verhogen organische koolstof: aanvoer van producten met een hoog koolstofgehalte
- ▶ Verhogen organische koolstofgehalte: bereiken van een streekzone
- ▶ Teelttechnische erosiebestrijdende en bodemverbeterende technieken: drempels bij ruggenteelten
- ▶ Teelttechnische erosiebestrijdende en bodemverbeterende technieken: niet-kerende bodembewerking met bodembedekking
- ▶ Aanleg van een bufferstrook: grasbufferstrook erosie
- ▶ Aanleg van een bufferstrook: grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen
- ▶ Aanleg van een bufferstrook plus: bloemenmengsel

5 MAATREGELEN OP FRUITTEELT

- ▶ Meerjarige bloemenstrook in de fruitteelt: tussen de fruitbomenrijen
- ▶ Meerjarige bloemenstrook in de fruitteelt: aan de rand van de fruitaanplanting

6 MAATREGELEN MBT DIEREN

- ▶ Reductie van antibioticagebruik
- ▶ Voedermanagement bij rundvee
- ▶ Behoud van lokale rundveerassen
- ▶ Behoud van lokale schapen/geitenrassen
- ▶ Behoud van lokale varkensrassen

7 SUBSIDIEVOORWAARDEN

Onderstaande voorwaarden zijn van toepassing op **alle ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen** van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, tenzij anders vermeld of gespecificeerd in de fiche van de maatregel.

- ▶ Actieve landbouwer zijn in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB-Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)'). Deze voorwaarde geldt niet voor de maatregelen onder 'Behoud van lokale veerassen'.
- ▶ De voorwaarden van het autonoom beheer van land- en tuinbouwbedrijven naleven en geen kunstmatige voorwaarden creëren om voordeel te bekomen.
- ▶ De verbintenis naleven gedurende de volledige looptijd van de maatregel.
- ▶ De verbintenis vangt steeds aan op 1 januari.
- ▶ Subsidiabel landbouwareaal:

- > ecoregelingen: percelen gelegen in het Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest komen in aanmerking
- > agromilieuklimaatmaatregelen: enkel percelen gelegen in het Vlaams Gewest komen in aanmerking
- De minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen naleven.
- Iedere wijziging moet steeds onmiddellijk, en zeker vóór de aankondiging van een controle, aan het Agentschap Landbouw en Zeevisserij worden gemeld via het [e-loket Landbouw en Zeevisserij](#) of het wijzigingsformulier (Formulier 1: 'Toevoegen, splitsen, wijzigen of schrappen van percelen'). Het wijzigingsformulier is te verkrijgen via www.vlaanderen.be/landbouw/verzamelaanvraag en doorklikken naar '[Tabellen bij de verzamelaanvraag](#)' of op te vragen bij uw regio via info@lv.vlaanderen.be.
- Indien niet meer aan de subsidievoorwaarden van de maatregel voldaan kan worden, moet dit steeds onmiddellijk worden gemeld aan het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.
- De bewaartermijn van bewijsstukken is 10 jaar voor alle subsidiemaatregelen.
- Er mogen op het perceel **geen wettelijke verplichtingen** van toepassing zijn die de uitvoering van een of meer gelijkaardige voorwaarden vereisen die minstens zo ver gaan als de subsidievoorwaarden voor deze maatregel.
- Er mag op het perceel in hetzelfde jaar **géén andere subsidie** met een of meer gelijkaardige voorwaarden worden verleend.

8 SUBSIDIEBEDRAGEN

In de fiches van de verschillende maatregelen worden de subsidiebedragen vermeld.

- Voor de ecoregelingen gaat dit steeds om voorziene bedragen. Het definitieve subsidiebedrag is afhankelijk van het aantal aanvragen en het beschikbare budget in 2026, en wordt bepaald na indiening, controles en berekening van alle aanvragen.

In geval van meer aanvragen dan voorzien voor een bepaalde ecoregeling, kan het zijn dat er gekort wordt op het geplande subsidiebedrag. Er zijn wel allerlei mechanismen voorzien om dit te vermijden die eerst worden ingezet, namelijk:

- > Het overblijvende budget van andere ecoregelingen die onder verwachting scoren, wordt aangewend.
- > Als er dan nog budget te kort is bij een bepaalde ecoregeling, zal tot 7,5% van het budget van de basisinkomenssteun aangewend worden.

Op deze manier wordt getracht om de geplande eenheidsbedragen van de ecoregelingen uit te betalen.

Indien er na toepassing van bovenstaande 2 mechanismen nog steeds onvoldoende budget beschikbaar is, zal het gepland subsidiebedrag van de ecoregeling(en) met meer aanvragen dan voorzien, worden gekort.

- Voor agromilieuklimaatmaatregelen is er een vastgesteld bedrag. Dit bedrag is niet afhankelijk van het aantal aanvragen.

9 SUBSIDIEAANVRAGEN

- De verzamelaanvraag moet op de uiterste indieningsdatum (30 april 2026) ingediend zijn. De subsidie voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen wordt via de verzamelaanvraag (of een wijziging van de verzamelaanvraag) aangevraagd ten laatste op de uiterste wijzigingsdatum (31 mei 2026).
- Bij de eenjarige ecoregelingen is de verbintenis aanvraag via de verzamelaanvraag ook meteen de betalingsaanvraag. Deze kan jaarlijks worden ingediend.

- Bij de agromilieuklimaatmaatregelen geldt de verbintenisaanvraag via de verzamelaanvraag als steun- en als betalingsaanvraag voor het eerste jaar voor die verbintenissen. Hiermee start de looptijd van de meerjarige verbintenis en wordt een engagement aangegaan om de verbintenis met een vaste verbinteniswaarde de volledige looptijd na te leven. De betalingsaanvraag moet daarna jaarlijks via de verzamelaanvraag worden ingediend. Percelen met een lopende verbintenis kunnen NIET samengevoegd of gesplitst worden.

10 NIET-NALEVING VERBINTENISVOORWAARDEN

- Niet-naleving van de verbintenisvoorwaarden heeft tot gevolg dat de uitbetaalde steun verlaagd wordt of geheel of gedeeltelijk teruggevorderd wordt. Niet-naleving van agromilieuklimaatmaatregelen kan leiden tot stopzetting van de verbintenis en terugvordering van uitbetaalde steun voor deze verbintenis in voorgaande campagnes.
- In geval van overmacht of uitzonderlijke omstandigheden erkend door de administratie worden de subsidies niet teruggevorderd. Kennisgeving van overmacht moet met bijhorende bewijsstukken schriftelijk gebeuren binnen de 10 kalenderdagen bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.
- Niet-naleving van de conditionaliteit en de bijkomende minimumeisen zal leiden tot een proportionele verlaging van alle aangevraagde steun.
- Het niet indienen van een verzamelaanvraag of betalingsaanvraag wordt beschouwd als niet-naleving van de verbintenis.

11 HERZIENINGSCLAUSULE

U houdt er rekening mee dat de verbintenisvoorwaarden en de vergoeding kunnen herzien worden gedurende de looptijd van de verbintenis.

- Dit kan gebeuren als er wijzigingen optreden op het vlak van de conditionaliteit en de minimumeisen inzake het in goede landbouw- en milieuconditie houden van landbouwgronden.
- De verbintenisvoorwaarden en vergoedingen van de verbintenissen kunnen aangepast worden aan het juridisch kader van het Strategisch Plan van Vlaanderen.

12 WAT BIJ EEN BEDRIJFSOVERNAME?

Overdracht van een lopende agromilieuklimaatverbintenis is mogelijk bij een volledige of gedeeltelijke bedrijfsovername of het overnemen van een perceel als ook een overdrachtsformulier ingediend is.

Een agromilieuklimaatverbintenis (behalve 'Behoud van lokale veerassen') kan enkel overgedragen worden van een landbouwer op een andere landbouwer bij overdracht van het 'verbintenisperceel'.

- De landbouwer die actief is op de uiterste wijzigingsdatum van de verzamelaanvraag, dient de subsidie aan te vragen in zijn verzamelaanvraag. Bij overname na de uiterste wijzigingsdatum zal de overlater uitbetaald en ook verantwoordelijk gesteld worden bij eventuele niet-naleving van de verbintenis. Een verbintenis kan NIET gedeeltelijk overgedragen worden. Er is voor elke verbintenis maar één gebruiker mogelijk. Een verbintenis kan NIET gesplitst worden.

12.1 VOLLEDIGE BEDRIJFSOVERNAME

Bij een volledige bedrijfsovername worden alle agromilieuklimaatverbintenissen, beheerd door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, overgedragen via het formulier 'Melding van een volledige bedrijfsoverdracht'. U kunt dit gepersonaliseerd formulier opvragen bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

12.2 GEDEELTELIJKE BEDRIJFSOVERNAME OF OVERNAME VAN EEN PERCEEL

Bij een gedeeltelijke bedrijfsoverdracht of het overdragen van één of meer percelen met een vaste verbintenis kunnen één of meerdere agromilieuklimaatverbintenissen overgedragen worden via het formulier 'Overdracht van agromilieuklimaatverbintenissen bij een gedeeltelijke bedrijfsoverdracht' (zie webpagina '[Extra formulieren](#)'). Overname van een perceel en het tijdig (uiterlijk 31 mei) plaatsen van de bijkomende bestemming van de verbintenis op dit perceel in de verzamelaanvraag is GEEN overdracht van de verbintenis. Een verbintenis wordt ENKEL overgedragen als tijdig (uiterlijk 31 mei) een overdrachtsformulier is ingediend!

13 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

14 MEER INFORMATIE

Op de website vindt u voor de alle GLB-maatregelen de meest recente informatie onder de volgende pagina's:

- ▶ Voor bedrijfsgebonden maatregelen: [Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023 - 2027 \(bedrijfssteun\) | Landbouw en Zeevisserij \(vlaanderen.be\)](#)
- ▶ Voor perceelsgebonden maatregelen: [Perceelsgebonden ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen](#)
- ▶ Voor diergebonden maatregelen: [Diergebonden ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen](#)

Hebt u vragen of problemen? Stel uw vragen via info@lv.vlaanderen.be of via 02/214 48 48 (in het keuzemenu kiest u 'verzamelaanvraag en perceelsaangifte'). Onze diensten staan klaar om u te helpen.

15 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Het gebruikte zaaizaad van gereguleerde soorten moet voldoen aan de regelgeving voor het in de handel brengen van zaaizaden, zie link [Handel in plantaardig teeltmateriaal | Landbouw en Zeevisserij](#)
- ▶ In verschillende ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen zijn er voorwaarden verbonden aan de samenstelling van het mengsel. Voor de **bloemenmengsels** moet steeds de samenstelling van het ingezaaide mengsel dat men gebruikt, gecontroleerd worden. Niet alle in de handel verkrijgbare mengsels voldoen aan de specifieke vereisten van de mengsels die voor bepaalde ecoregelingen worden opgelegd. De landbouwer is zelf verantwoordelijk voor het kiezen van het juiste mengsel. Als er vorig jaar werd vastgesteld dat het mengsel niet voldeed, moet er **opnieuw** ingezaaid worden, dit keer met een **correct** mengsel.

- Houdt facturen en certificaten ter beschikking voor controles ter plaatse. Het ontbreken van facturen of certificaten kan leiden tot verlaging van de toegekende steun. De bewaartermijn van bewijsstukken is tien jaar voor alle agromilieuklimaatmaatregelen.

Een perceelsgebonden agromilieuklimaatverbintenis moet op een vast perceel worden toegepast tot het aflopen van de verbintenis. Vanaf het tweede loopjaar van de verbintenis wordt de bijkomende bestemming automatisch opgeladen op dit 'verbintenisperceel'. Percelen met een lopende verbintenis kunnen niet samengevoegd of gesplitst worden. Na 31 mei kunt u nog een bijkomende bestemming toevoegen op een perceel maar deze wordt niet weerhouden voor betaling. Dit is ook zo als u eerder op een perceel met een gelijke of grotere oppervlakte de bijkomende bestemming verwijderde.

U kunt de bijkomende bestemmingen wel nog verwijderen van percelen na 31 mei, maar **niet** verwisselen van het ene perceel naar het andere.

Enkel voor de maatregelen 'Precisielandbouw – plaatsspecifiek bekalken' (PK) en het 'toepassen van producten met hoog organisch koolstofgehalte' (OCM, OCC, OCH) kunnen de bijkomende bestemmingen nog geplaatst worden op percelen tot respectievelijk 31 augustus 2026 en 31 oktober 2026 als er een deelnameverklaring werd ingediend voor 31 mei 2026.

ECOLOGISCH BEHEERD GRASLAND

Deze ecoregeling stimuleert een ecologisch beheer van grasland via beperkende voorwaarden rond bemesting en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Dat heeft een positief effect op de water-, lucht- en bodemkwaliteit. Doordat er géén gewasbeschermingsmiddelen of kunstmest toegepast worden, kan het grasland ook evolueren naar een botanisch meer divers grasland. Dat type grasland heeft een grote weerbaarheid tegen klimaatveranderingen.

Samenvattende info:

- ▶ Steun aan te vragen door actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen van minimum 0,30 ha
- ▶ Subsidiebedrag basis 300 euro/ha, bijkomend 100 euro/ha voor extensieve begrazing

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina 'Actieve landbouwer').
- ▶ Het perceel is een perceel grasland en wordt zo aangegeven in de verzamelaanvraag.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.
- ▶ De oppervlakte van het perceel bedraagt **minstens 0,30 hectare**.
- ▶ De teelt wordt zonder kerende of niet-kerende bodembewerking **aangehouden** van 1 januari tot minstens 31 december.
- ▶ Ploegen en niet-kerende bewerkingen op het perceel en herinzaai zijn niet toegelaten, doorzaai is toegelaten.
- ▶ Op het perceel worden gedurende het hele jaar **geen gewasbeschermingsmiddelen** gebruikt, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van akkerdistel.
- ▶ Op het perceel worden gedurende het hele jaar **geen kunstmeststoffen** gebruikt.
- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel moet van 1 januari tot 31 december in **eigen gebruik** zijn.
- ▶ Er is op het perceel **geen beperking of verbod op het gebruik van bemesting of gewasbeschermingsmiddelen** van toepassing op grond van geldende regelgeving of een aangegane verbintenis (vb. percelen in kwetsbaar gebied natuur met norm 2 GVE/ha/jaar, historisch permanente graslanden met verbod of vergunningsplicht voor vegetatiewijziging, percelen met natuurbeheerplannen T3 of T4, percelen die overlappen met kwetsbaar gebied water, wetlands en veengebieden, percelen in de Dudzeelse Polders, een overeenkomst met een regionaal landschap of natuurvereniging,...).
- ▶ Teeltcodes die in aanmerking komen, zijn 60 grasland, 601 zaaizaad grassen, 63 graskruiden mengsel, 638 festulolium, 660 grasluzerne, 700 grasklaver, 745 mengsel van gras en vlinderbloemige, 9827 weiland met oogstbare hoogstambomen (> 200 bomen/ha), 9828 natuurlijk grasland met onderhoud.
- ▶ De mestbalans op uw bedrijf voldoet aan de voorwaarden van de mestwetgeving (= instapvoorwaarde).

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag omvat het basisbedrag voor de maatregel van 300 euro/ha en een bijkomende vergoeding voor extensieve begrazing van 100 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG BASISMAATREGEL

De subsidieaanvraag voor de maatregel 'ecologisch beheerd grasland' verloopt via de **verzameliaanvraag 2026**. De subsidie wordt aangevraagd door de bijkomende bestemming '**EBG**' op te geven bij de percelen waarop u ecologisch beheerd grasland toepast.

4 BIJKOMENDE SUBSIDIE VOOR EXTENSIEVE BEGRAZING

Voor percelen grasland die **extensief begraasd** worden, kan een bijkomende subsidie aangevraagd worden.

- ▶ Bijkomende vergoeding van 100 euro/ha.
- ▶ U moet van 1 januari tot 31 december beschikken over een actief veebeslag voor herkauwers.
- ▶ U vraagt de steun aan door naast de bijkomende bestemming 'EBG' ook de bijkomende bestemming 'EXB' op het perceel te zetten.
- ▶ Enkel voor percelen grasland die effectief begraasd worden en waarvan de **veebezetting op elk moment niet hoger is dan 2 GVE per ha**. Indien op meerdere percelen de bijkomende premie 'EXB' wordt aangevraagd, mag de veebezetting gerekend over al deze percelen, nooit hoger zijn dan 2GVE per ha.

In onderstaande tabel zijn de omrekeningsfactoren opgenomen waarmee het maximum van 2 grootvee-eenheden bepaald wordt.

Tabel: Omrekeningsfactoren voor grootvee-eenheid (GVE) per diercategorie

Diersoort	Categorie	GVE
Rund	< 6 m	0,4
Rund	> 6 m en < 2 j	0,6
Rund	> 2 jaar	1
Schapen en geiten	Alle categorieën	0,1
Paardachtigen	< 6m	0
Paardachtigen	> 6 m	1
Varkens	Zeugen > 50 kg	0,5
Varkens	Andere varkens, incl. gespeende biggen	0,3
Pluimvee	Leghennen	0,014

5 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en de agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

6 AANDACHTSPUNTEN

- De noden gekoppeld aan deze maatregel zijn terug te vinden in de tabel: 'Noden volgens maatregelen'.

6.1 CONDITIONALITEIT

- De mestbalans op uw bedrijf voldoet het jaar van de aanvraag aan de voorwaarden van de mestwetgeving (= instapvoorwaarde).
- Ecologisch beheerd grasland is niet mogelijk waar reeds beperkingen op bemesting of gewasbeschermingsmiddelen gelden.

Op percelen die in een gebied liggen waar reeds beperkingen gelden of waar overeenkomsten afgesloten zijn met beperkingen op gebruik van kunstmest of gewasbeschermingsmiddelen, mag de ecoregeling ecologisch beheerd grasland niet aangevraagd worden.

- Percelen ecologisch beheerd grasland moeten in eigen gebruik zijn.

De percelen ecologisch beheerd grasland moeten in eigen gebruik zijn van de landbouwer, het gebruiksrecht moet op verzoek aangetoond kunnen worden en het grasland moet gebruikt worden voor landbouwdoeleinden.

6.2 GEEN GRASVERNIEUWING TOEGESTAAN TIJDENS HET VOLLEDIGE KALENDERJAAR

De teelt wordt zonder bodembewerking **aangehouden** van 1 januari tot minstens 31 december. Dat wil zeggen dat ploegen en niet-kerende bewerkingen op het perceel en herinzaai niet toegelaten zijn. Doorzaai is toegelaten.

6.3 EXTENSIEVE BEGRAZING

De bijkomende subsidie voor extensieve begrazing kan enkel aangevraagd worden op percelen waarop effectief begrazing plaatsvindt in de loop van de campagne.

TIJDELIJK GRASLAND NAAR BLIJVEND GRASLAND

Grasland dat meerdere jaren aanligt en niet geploegd en vernieuwd wordt, zorgt voor een grote koolstofopslag in de bodem, waardoor meerjarig grasland een belangrijke rol kan spelen in de strijd tegen de klimaatverandering. Percelen grasland die vijf jaar aanliggen, krijgen na het vijfde jaar de status 'blijvend grasland'. Deze vijfjarige agromilieuklimaatmaatregel zet landbouwers aan om hun tijdelijk grasland langer aan te houden en om te buigen naar blijvend grasland. Deze maatregel belooft landbouwers die inzetten op koolstofopslag onder grasland, in plaats van om te zetten enkel om de status 'blijvend grasland' te vermijden.

Samenvattende info:

- ▶ Steun aan te vragen door actieve landbouwer
- ▶ Vijfjarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Verbintenis per perceel
- ▶ Voor percelen bouwland van minimum 0,30 ha
- ▶ Subsidiebedrag 325 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Looptijd verbintenis: wanneer u start met deze verbintenis moet die gedurende vijf jaar aangehouden worden.
- ▶ Enkel percelen gelegen in het **Vlaams Gewest** komen in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ De oppervlakte van het perceel bedraagt **minstens 0,30 hectare**.
- ▶ Het perceel is in het jaar van de verbintenis aanvraag en in de vier voorafgaande jaren als een perceel grasland aangegeven in de verzamelaanvraag en is in die periode niet vernieuwd (geploegd en opnieuw ingezaaid). Doorzaai van het grasland is wel toegelaten.
- ▶ Het perceel is in het vijfde jaar dat voorafgaat aan het jaar van de verbintenis aanvraag niet als een perceel grasland aangegeven in de verzamelaanvraag.
- ▶ Percelen waarop een verbintenis wordt afgesloten, moeten als grasland aangehouden worden gedurende vijf jaar vanaf het jaar van de verbintenis aanvraag. Teeltcodes die in aanmerking komen zijn: 60 grasland, 63 graskruiden mengsel, 638 festulolium, 660 grasluzerne, 700 grasklaver, 745 mengsel van gras en vlinderbloemigen, 9827 weiland met oogstbare hoogstam bomen (> 200 bomen/ha), 9828 natuurlijk grasland met onderhoud.
- ▶ Het perceel wordt in de vijf jaren van de verbintenis niet geploegd en opnieuw ingezaaid.
- ▶ Gedurende de vijf jaren van de verbintenis moeten de andere percelen blijvend grasland in het Vlaamse Gewest die u in gebruik had in het jaar voorafgaand aan de betalingsaanvraag of in gebruik heeft in het jaar van de betalingsaanvraag, behouden blijven als blijvend grasland. Dat geldt ook voor percelen die overgedragen worden aan een andere landbouwer.
- ▶ Het perceel is gedurende de volledige looptijd van de verbintenis in eigen gebruik.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het subsidiebedrag per hectare blijvend grasland dat aan de voorwaarden voldoet bedraagt 325 euro.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Per perceel wordt een aparte verbintenis afgesloten.
- ▶ Om een nieuwe verbintenis aan te gaan, moet in de verzamelaanvraag 2026 de bijkomende bestemming '**TBG**' op het betrokken perceel worden aangegeven. De verzamelaanvraag geldt als verbintenisaanvraag en ook als betalingsaanvraag voor het eerste jaar.
- ▶ TBG is een perceelsgebonden maatregel en moet dus op een vast perceel (verbintenisperceel) 5 jaar na elkaar op dezelfde plaats en op de volledige verbintenisoppervlakte worden toegepast tot het aflopen van de verbintenis.
- ▶ Voor de **lopende** verbintenissen wordt de bijkomende bestemming vanaf het tweede jaar **automatisch opgeladen** in de kolom 'Vaste BO en AMKM'. Daarmee is voldaan aan de jaarlijkse betalingsaanvraag. U kan deze bijkomende bestemming niet wijzigen of verwijderen, dus ook niet door samenvoegen of splitsen. Neem contact op via info@lv.vlaanderen.be of via 02/214 48 48 (in het keuzemenu kiest u 'verzamelaanvraag en perceelsaangifte') als dat niet correct zou zijn.

4 OVERDRACHT VAN EEN VERBINTENIS

- ▶ Als een perceel waarop een TBG-verbintenis werd afgesloten, wordt overgedragen naar een andere landbouwer dan wordt de verbintenis mee overgedragen en kan de overnemer de verbintenis verderzetten na het indienen van een overdrachtsformulier. (De bijkomende bestemming 'TBG' wordt dan automatisch op het perceel geplaatst.) Overname van een perceel op e-loket en het tijdig (uiterlijk 31 mei) plaatsen van de bijkomende bestemming TBG op dit perceel is GEEN overdracht van de verbintenis. Een verbintenis wordt ENKEL overgedragen als er een overdrachtsformulier wordt ingediend.
- ▶ Een verbintenis kan NIET gedeeltelijk overgedragen worden. Er is voor elke verbintenis maar één gebruiker mogelijk. De landbouwer die actief is op de uiterste wijzigingsdatum van de verzamelaanvraag moet de subsidie aanvragen in zijn/haar verzamelaanvraag. Bij overname na de uiterste wijzigingsdatum zal de overlater uitbetaald worden en ook verantwoordelijk gesteld worden bij eventuele niet-naleving van de verbintenis. Een verbintenis kan NIET gesplitst worden.

5 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie de combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

6 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Een meerjarige verbintenis ‘tijdelijk naar blijvend grasland’ kan alleen gestart worden op een perceel grasland met status BG5.
- ▶ Wanneer het formulier “Overdracht van agromilieuverbintenissen bij een gedeeltelijke bedrijfsoverdracht” na de start van de campagne ingediend wordt, zal de TBG niet automatisch op het perceel staan en moet de overnemer de bijkomende bestemming TBG op het perceel zetten. Als dat niet gebeurt, zal de verbintenis stopgezet worden en de steun teruggevorderd worden bij de overlater. Ook de algemene voorwaarden voor het aanvragen van steun voor ecoregelingen en AMKM moeten nageleefd worden door de overnemer (zie punt 1).
- ▶ De noden gekoppeld aan deze maatregel zijn terug te vinden in de tabel: ‘Noden volgens maatregelen’.

7 INVLOED WEGVALLEN ‘TBG’ OP INSTAPVOORWAARDE VOOR STEUN DUURZAME ZOOGKOEIENHOUDERIJ

Het behoud van blijvend grasland op het bedrijf als voorwaarde voor de maatregel ‘tijdelijk grasland naar blijvend grasland’ is strenger dan dezelfde voorwaarde van behoud van blijvend grasland voor de gekoppelde steun voor duurzame zoogkoeienhouderij (zie fiche zoogkoeienhouderij).

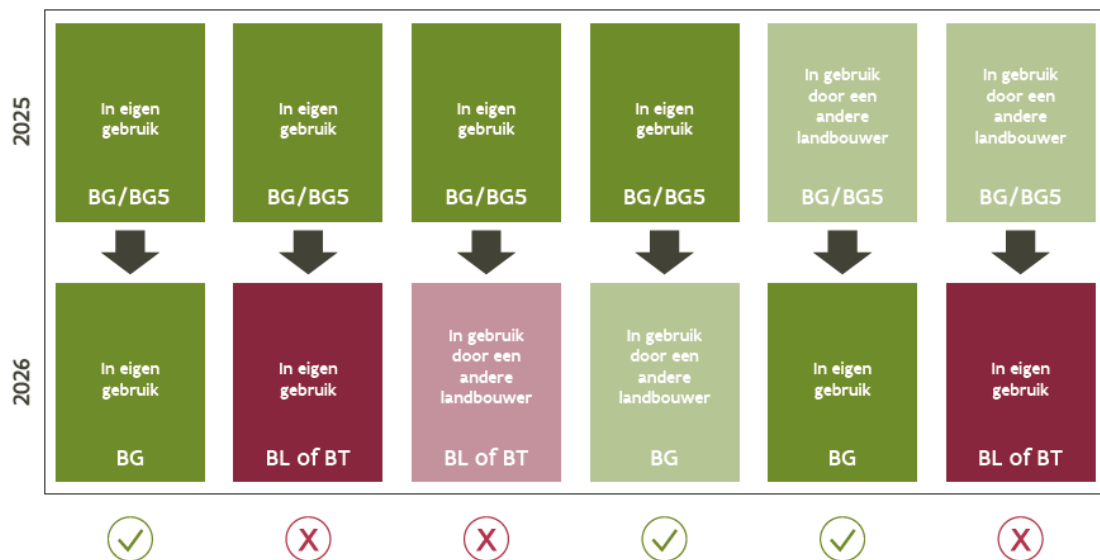
Bij de maatregel **‘tijdelijk grasland naar blijvend grasland’** mogen percelen blijvend grasland die van een andere landbouwer overgenomen worden of naar een andere landbouwer gaan, niet omgezet worden. Deze percelen moeten blijvend grasland blijven, ook als de agromilieuklimaatmaatregel ‘tijdelijk grasland naar blijvend grasland’ niet op die overgenomen/overgelaten percelen blijvend grasland werd aangegaan. Wordt een van die percelen blijvend grasland wel omgezet dan is niet meer voldaan aan de verbintenisvoorwaarde ‘behoud van blijvend grasland op het bedrijf’. Het gevolg is dat alle nieuwe TBG-verbintenis aanvragen worden verwijderd en lopende TBG-verbintenissen worden stopgezet en teruggevorderd.

Het omzetten van blijvend graslandpercelen heeft als gevolg dat voor alle percelen met een bijkomende bestemming ‘tijdelijk grasland naar blijvend grasland’ de verbintenis wordt verwijderd of stopgezet waardoor deze oppervlaktes ook niet meer meetellen in het aantal punten voor de instapvoorwaarde ‘duurzaam graslandbeheer’ en de landbouwer riskeert niet meer aan 20 punten te komen.

8 IMPACT OMZETTEN GRASLAND OP DE AANVRAAG VAN STEUN VOOR OMZETTEN TIJDELIJK GRASLAND NAAR BLIJVEND GRASLAND (BIJKOMENDE BESTEMMING 'TBG')

Als er op het bedrijf steun voor 'tijdelijk naar blijvend grasland' wordt aangevraagd, moeten alle percelen grasland van het bedrijf worden aangehouden en niet alleen de percelen die voldoen aan de voorwaarden voor TBG. Zo mogen ook percelen die in het voorgaande jaar de status BG5 hadden (en waarop geen verbintenis TBG is afgesloten voorgaande campagne) niet worden omgezet. In onderstaand schema zijn enkele percelen blijvend grasland te zien waarop een verschillende situatie van toepassing is. Krijgt op het bedrijf 1 perceel een rood kruis door omzetten dan kan in het huidige jaar geen steun worden aangevraagd voor 'tijdelijk naar blijvend grasland' en zullen alle reeds lopende verbintenissen 'TBG' worden stopgezet en teruggevorderd.

Ecoregeling 'behoud meerjarig grasland' (bmg)
En agromilieuklimaatmaatregel 'tijdelijk naar blijvend grasland' (tbg):
Voorwaarde 'behoud blijvend grasland'

✗ Het perceel voldoet niet

✓ Het perceel voldoet

Alle percelen moeten voldoen aan de voorwaarden 'behoud blijvend grasland'. Van zodra 1 perceel niet voldoet, kan u geen steun ontvangen voor de ecoregeling behoud meerjarig grasland en voor de AMKM tijdelijk naar blijvend grasland

BG - blijvend grasland . BG5 - blijvend grasland na afloop campagne . BL - bouwland . BT - blijvende teelt

BEHOUD MEERJARIG GRASLAND

Grasland dat meerdere jaren aanligt en niet geploegd en vernieuwd wordt, zorgt voor een grote koolstofopslag in de bodem, waardoor meerjarig grasland een belangrijke rol kan spelen in de strijd tegen de klimaatverandering. Deze ecoregeling belooft landbouwers om percelen waar al minstens 10 jaar grasland op staat nog langer aan te houden als blijvend grasland en deze belangrijke bronnen van koolstofopslag niet om te ploegen en te vernieuwen.

Samenvattende info:

- ▶ Steun aan te vragen door actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen van minimum 0,30 ha
- ▶ Voorziene subsidiebedrag 115 euro/ha voor percelen met 10 tot 14 jaar grasland, 145 euro/ha voor percelen met minstens 15 jaar grasland

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.
- ▶ De oppervlakte van het perceel bedraagt **minstens 0,30 ha**.
- ▶ Het perceel grasland moet het huidige jaar en minstens de 9 voorgaande jaren als grasland aangegeven zijn in de verzamelaanvraag.
- ▶ Het perceel grasland is in de laatste 6 jaar en het huidige jaar niet vernieuwd (omgeploegd en opnieuw ingezaaid). Doorzaai van het grasland is wel toegelaten.
- ▶ Er is op het perceel **geen verbod op omzetten of verbod op wijziging van vegetatie of vergunningsplicht voor vegetatiewijziging** van toepassing (bv. percelen ecologisch kwetsbaar blijvend grasland (EKBG), percelen beschermd onder onroerend erfgoed, historisch permanente graslanden met verbod of vergunningsplicht voor vegetatiewijziging, percelen met natuurbeheerplannen T3 of T4, percelen die overlappen met kwetsbaar gebied water, wetlands en veengebieden, Dudzeelse Polders,...).
- ▶ De andere bestaande percelen blijvend grasland in het Vlaamse Gewest of in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest die u in gebruik heeft in het jaar voorafgaand aan de betalingsaanvraag of in het jaar van de betalingsaanvraag, moeten behouden blijven als blijvend grasland. Dat geldt ook voor percelen die in gebruik waren door een andere landbouwer in het jaar voorafgaand aan de betalingsaanvraag of eigen percelen die in het jaar van de betalingsaanvraag in gebruik genomen worden door een andere landbouwer.
- ▶ Het perceel moet van 1 januari tot 31 december in **eigen gebruik** zijn.
- ▶ Teeltcodes die in aanmerking komen zijn 60 grasland, 63 graskruiden mengsel, 638 festulolium, 660 grasluzerne, 700 grasklaver, 745 mengsel van gras en vlinderbloemigen, 9827 weiland met oogstbare hoogstam bomen (> 200 bomen/ha), 9828 natuurlijk grasland met onderhoud.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het subsidiebedrag wordt berekend per hectare blijvend grasland dat aan de voorwaarden voldoet:

- ▶ Voor grasland dat 10 jaar tot 14 jaar aanligt, is het voorziene subsidiebedrag 115 euro/ha.
- ▶ Voor grasland dat minstens 15 jaar aanligt, is het voorziene subsidiebedrag 145 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

Het perceel wordt aangegeven in de verzamelaanvraag met de bijkomende bestemming 'BMG'.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies zoals agromilieuklimaatmaatregelen of bio-hectaresteen. Zie de combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn. Bijvoorbeeld de ecoregeling ecologisch beheerd grasland (zie webpagina '[Ecologisch beheerd grasland](#)') is combineerbaar met deze maatregel.

5 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Is bijvoorbeeld door droogte het gras op (een deel van) een BMG-perceel verdwenen, dan moet dat worden gemeld en toestemming worden gevraagd om het perceel (deels) te ploegen en opnieuw in te zaaien om zo de steun 'BMG' te kunnen blijven aanvragen op de overige percelen in de lopende campagne. De bijkomende bestemming 'BMG' moet dan wel van het betrokken perceel worden gehaald. Hoewel de status 'BG' van het betrokken perceel blijft behouden, kan op het perceel de komende 6 jaar geen steun voor 'BMG' worden aangevraagd.

Wordt slechts een deel van het perceel geploegd en heringezaaid, dan kan dat deel worden afgesplitst, de bijkomende bestemming 'BMG' worden verwijderd en komt enkel dat deel de komende 6 jaar niet in aanmerking voor steun 'BMG'.

Wanneer de teelt van gras op het perceel kan worden hersteld door een oppervlakkige bewerking (zonder ploegen) en inzaai (doorzaai) van gras, dan moet de regio hiervan op de hoogte gebracht worden en mag de bijkomende bestemming 'BMG' behouden blijven op het perceel.

- ▶ De noden gekoppeld aan deze maatregel zijn terug te vinden in de tabel: ".

5.1 INVLOED WEGVALLEN BIJKOMENDE BESTEMMING 'BMG' OP INSTAPVOORWAARDE VOOR STEUN DUURZAME ZOOGKOEIENHOUDERIJ

Het behoud van blijvend grasland op het bedrijf als voorwaarde voor de maatregel 'behoud meerjarig grasland' is strenger dan dezelfde voorwaarde van behoud van blijvend grasland voor de gekoppelde steun voor duurzame zoogkoeienhouderij (zie fiche zoogkoeienhouderij).

Bij de maatregel **‘behoud meerjarig grasland’** mogen percelen blijvend grasland die van een andere landbouwer overgenomen worden of naar een andere landbouwer gaan, niet omgezet worden. Deze percelen moeten blijvend grasland blijven, ook als de ecoregeling ‘behoud meerjarig grasland’ niet op die percelen wordt aangevraagd.

Wordt een van die percelen blijvend grasland toch omgezet dan is niet meer voldaan aan de voorwaarde van behoud van blijvend grasland op het bedrijf. Het gevolg daarvan is dat de bijkomende bestemming ‘behoud meerjarig grasland’ vervalt op alle percelen van het bedrijf waarvoor de steun werd aangevraagd.

Voor de **‘duurzame zoogkoeienhouderij’** blijft wel voldaan aan de instapvoorwaarde ‘behoud van blijvend grasland op het bedrijf’ als een perceel met status ‘BG’ door een andere landbouwer wordt omgezet.

Het omzetten van blijvend grasland heeft als gevolg dat de bijkomende bestemming ‘BMG’ van alle graslandpercelen verwijderd wordt, wat mogelijk wel een invloed heeft op het aantal punten voor de instapvoorwaarde ‘duurzaam graslandbeheer’.

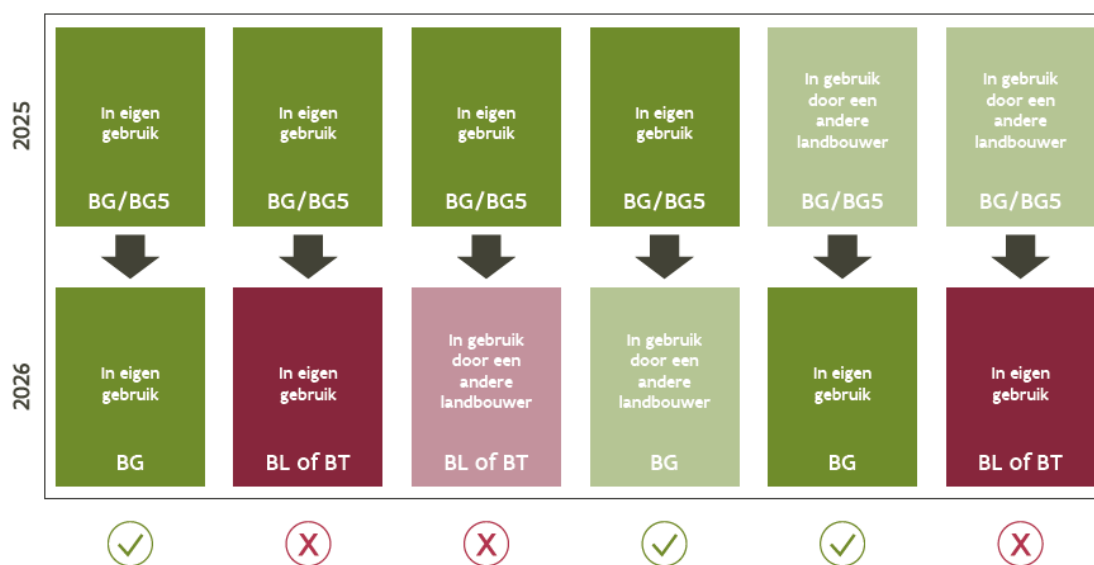
5.2 ECOREGELING ‘BEHOUD MEERJARIG GRASLAND’ IS NIET MOGELIJK WAAR REEDS BEPERKINGEN GELDEN

Op percelen waar steun voor het behoud van meerjarig grasland wordt aangevraagd, mag geen verbod op het omzetten van de teelt van kracht zijn en mag geen verbod op wijziging van vegetatie of een vergunningsplicht voor vegetatiewijziging van toepassing zijn.

6 IMPACT OMZETTEN GRASLAND OP DE AANVRAAG VAN STEUN VOOR BEHOUD MEERJARIG GRASLAND (BIJKOMENDE BESTEMMING ‘BMG’)

Als er op het bedrijf steun voor ‘behoud meerjarig grasland’ wordt aangevraagd, moeten alle percelen blijvend grasland van het bedrijf worden aangehouden en niet alleen de percelen die voldoen aan de voorwaarden voor BMG. Zo mogen ook percelen die in het voorgaande jaar de status BG5 hadden (deze komen niet in aanmerking voor ‘BMG’) niet worden omgezet. In onderstaand schema zijn enkele percelen blijvend grasland te zien waarop een verschillende situatie van toepassing is. Krijgt op het bedrijf 1 perceel een rood kruis door omzetten dan kan op het bedrijf in het huidige jaar geen steun worden aangevraagd voor ‘behoud meerjarig grasland’.

Ecoregeling 'behoud meerjarig grasland' (bmg)
En agromilieuklimaatmaatregel 'tijdelijk naar blijvend grasland' (tbg):
Voorwaarde 'behoud blijvend grasland'

✗ Het perceel voldoet niet

✓ Het perceel voldoet

Alle percelen moeten voldoen aan de voorwaarden 'behoud blijvend grasland'. Van zodra 1 perceel niet voldoet, kan u geen steun ontvangen voor de ecoregeling behoud meerjarig grasland en voor de AMKM tijdelijk naar blijvend grasland

BG - blijvend grasland . BG5 - blijvend grasland na afloop campagne . BL - bouwland . BT - blijvende teelt

OMSCHAKELING NAAR DE BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE

Biologische landbouw heeft een voorbeeld- en hefboomfunctie die essentieel is in de evolutie naar een duurzame landbouw in Vlaanderen. De biologische landbouw heeft belangrijke troeven op het vlak van bodemvruchtbaarheid, biodiversiteit en diergezondheid en draagt bovendien bij tot het voorkomen van overbemesting, luchtverontreiniging en bodem- en waterverontreiniging door chemische gewasbeschermingsmiddelen.

Landbouwers die voldoen aan het lastenboek voor de biologische productie kunnen rekenen op een financiële ondersteuning voor de extra kosten. Voor percelen in omschakeling wordt een twee- of driejarige agromilieuklimaatmaatregel voorzien.

Samenvattende info:

- ▶ Steun aan te vragen door actieve landbouwer
- ▶ Meerjarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Verbintenis per perceel
- ▶ Looptijd verbintenis 2 of 3 jaar, afhankelijk van de wettelijke omschakelingstermijn
- ▶ Subsidiebedrag 390 - 1.700 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen')
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ U bent **aangesloten bij een erkend controleorgaan** voor de biologische productie (TÜV-Nord Integra, Certisys bvba of Foodchain ID Certification; zie verder bij punt 5 voor de contactgegevens).
- ▶ U heeft bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij een volledige en ontvankelijke **kennisgeving** gedaan van uw activiteit, voorafgaand aan de start van de activiteit en uiterlijk op 30 april van het jaar waarin de verbintenis wordt afgesloten.
- ▶ Het perceel staat **onder controle** van een erkend controleorgaan voor de biologische productie.
- ▶ Het perceel is **niet gedeclasseerd** als gevolg van een inbreuk tijdens de hoofdteelt. Het bedrijf of product werd **niet geschorst**.
- ▶ Het perceel bevindt zich op 30 april van het jaar van aanvraag in de **periode van omschakeling**.
- ▶ Het perceel mag tijdens de **laatste vijf jaar voor de start** van de verbintenis geen deel uitgemaakt hebben van een biologische productie-eenheid.
- ▶ Het perceel moet gedurende de looptijd van de verbintenis voor de volledige teeltperiode van de hoofdteelt in **eigen gebruik** zijn.
- ▶ U geeft het perceel **jaarlijks aan in de verzamelaanvraag**. U meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra deze zich voordoet.
- ▶ Enkel percelen **subsidieel landbouwareaal** gelegen in het **Vlaams Gewest** komen in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ Volgende **teelten** komen **niet in aanmerking**: Teelten niet in volle grond, objecten en infrastructuur (poelen, houtkanten, bomenrijen,...), graszoden, natuurlijk grasland met minimumactiviteit, bebossing

(inclusief korte omloophout en wijmenaanplantingen), miscanthus, tabak, faunamengsel, bloemenmengsel en braak.

- ▶ Voor meerjarige fruitteelten moeten hoogstammige **fruitbomen** een **dichtheid** hebben van minstens 15 bomen/ha die **homogeen verspreid** staan op het perceel. Laagstammige fruitbomen en heesters moeten een dichtheid hebben van minimum 300 bomen/ha.
- ▶ Als u steun aanvraagt voor fruitteelt voor **hoogstammige fruit- of notenbomen**, moet de fruitopbrengst van de bomen die meer dan vijf jaar voordien werden aangeplant **gecommercialiseerd** worden.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Bedrag per hectare, afhankelijk van de teeltgroep:

Teeltgroep	Bedrag
Grasland en meerjarige voederteelten	390 euro/ha
Akkerbouwteelten	900 euro/ha
Fruit, groenten, kruiden en sierteelt	1.700 euro/ha

Voor percelen grasland die **extensief begraasd** worden kan u een bijkomende subsidie van 100 euro/ha aanvragen. Zie verder op deze fiche bij punt 5 'Bijkomende premie voor extensieve begrazing'.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Per perceel wordt een aparte verbintenis afgesloten.
- ▶ De looptijd van de verbintenis is 2 of 3 jaar, afhankelijk van de wettelijke omschakelingstermijn biologische productiemethode van de teelt:
 - > Standaard: 2 jaar
 - > Meerjarige (fruit- en groente)teelten: 3 jaar
- ▶ Om een nieuwe verbintenis aan te gaan, moet in de verzamelaanvraag de bijkomende bestemming 'HOB' op het betrokken perceel worden aangegeven. De verzamelaanvraag geldt dan als verbintenis aanvraag en ook als betalingsaanvraag voor het eerste jaar.
- ▶ Voor de lopende verbintenissen wordt de bijkomende bestemming vanaf het tweede jaar automatisch opgeladen in de kolom 'Vaste BO en AMKM'. Daarmee is voldaan aan de jaarlijkse betalingsaanvraag. U kan deze bijkomende bestemming niet wijzigen of verwijderen. Neem contact op via info@lv.vlaanderen.be of via 02/214 48 48 (in het keuzemenu kiest u 'verzamelaanvraag en perceelsaangifte') als dit niet correct zou zijn.
- ▶ **Let op:** Percelen die op een ander moment worden omgeschakeld, moeten steeds als aparte percelen worden aangegeven en mogen niet samengevoegd worden.
- ▶ Er moet ook jaarlijks in de verzamelaanvraag aangeduid worden welke percelen gecertificeerd moeten worden door het controleorgaan. Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij geeft deze percelen door aan het controleorgaan van de landbouwer.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

- ▶ Deze subsidie is combineerbaar met de subsidie voor de gedeeltelijke terugbetaling van de controlekosten biologische productiemethode.
- ▶ Voor percelen grasland die **extensief begraasd** worden kan een bijkomende subsidie aangevraagd worden. Zie verder op deze fiche bij punt 5 'Bijkomende premie extensieve begrazing'.
- ▶ In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en de agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 ERKENDE CONTROLEORGANEN VOOR DE BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE

CERTISYS BVBA
K. Maria Hendrikaplein 5-6, 9000 Gent
T 09 245 82 36
www.certisys.eu/nl | info@certisys.eu

TÜV NORD INTEGRA
Statiestraat 164, 2600 Berchem
T 03 287 37 60
www.tuv-nord-integra.com | info@tuv-nord-integra.com

FOODCHAIN ID CERTIFICATION
Rue Hayeneux 62, 4040 Herstal
T 04 240 75 00
www.foodchainid.com | info@foodchainid.com

6 BIJKOMENDE PREMIE VOOR EXTENSIEVE BEGRAZING

Voor percelen grasland die **extensief begraasd** worden, kan u een bijkomende subsidie aanvragen.

- ▶ Bijkomende subsidie van 100 euro/ha.
- ▶ U moet gedurende het volledige kalenderjaar beschikken over een actief veebeslag voor herkauwers.
- ▶ Voor percelen die in aanmerking komen voor een AMKM-omschakeling naar de biologische productiemethode en waarvoor deze ook is aangevraagd.
- ▶ Aan te vragen door – naast 'HOB' - ook de bijkomende bestemming 'EXB' op het perceel te zetten.
- ▶ Enkel voor percelen grasland die effectief begraasd worden en waarvan de veebezetting op elk moment niet hoger is dan 2 GVE per ha, gerekend over alle percelen met aanvraag voor deze bijkomende premie.

In onderstaande tabel zijn de omrekeningsfactoren opgenomen waarmee het maximum van 2 grootvee-eenheden bepaald wordt.

Omrekeningsfactoren voor grootvee-eenheid (GVE) per diercategorie

Diersoort	Categorie	GVE
Rund	< 6 m	0,4
Rund	>6 m en < 2 j	0,6
Rund	>2 jaar	1
Schapen en geiten	Alle categorieën	0,1
Paardachtigen	< 6m	0
Paardachtigen	> 6 m	1
Varkens	Zeugen > 50 kg	0,5
Varkens	Andere varkens, incl. gespeende biggen	0,3
Pluimvee	Leghennen	0,014

7 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ HOB is een perceelsgebonden maatregel en moet dus op een **vast perceel** (verbintenisperceel) op dezelfde plaats en op de volledige verbintenisoppervlakte worden toegepast tot het aflopen van de verbintenis. Vanaf het tweede loopjaar van de verbintenis wordt de bijkomende bestemming automatisch opgeladen op dit 'verbintenisperceel'. Percelen met een lopende verbintenis kunnen niet samengevoegd of gesplitst worden.
- ▶ Een verbintenis kan in zijn geheel worden overgedragen aan een andere landbouwer. Een verbintenis wordt enkel overgedragen als er een overdrachtsformulier wordt ingediend. Overname van een perceel en het tijdig (uiterlijk 31 mei) plaatsen van de bijkomende HOB-bestemming van de verbintenis op dit perceel is géén overdracht van de verbintenis. In een zelfde jaar is er voor elke verbintenis maar één gebruiker mogelijk. De landbouwer die actief is op de uiterste wijzigingsdatum van de verzamelaanvraag, dient de subsidie aan te vragen in zijn verzamelaanvraag. Bij overname na de uiterste wijzigingsdatum zal de overlater uitbetaald en ook verantwoordelijk gesteld worden bij eventuele niet-naleving van de verbintenis. Een verbintenis kan niet gedeeltelijk overgedragen worden en ook niet gesplitst worden.
- ▶ De bijkomende subsidie voor extensieve begrazing kan enkel aangevraagd worden op percelen waarop effectief begrazing plaatsvindt in de loop van de campagne.
- ▶ In de jaren na afloop van de HOB-omschakelingsverbintenis kan, als het perceel nog verder onder bio-controle staat, de subsidie voor 'ecoregeling Toepassing van de biologische productiemethode' aangevraagd worden ('TBIO').
- ▶ De noden gekoppeld aan deze maatregel zijn terug te vinden in de tabel: 'Noden volgens maatregelen'.

TOEPASSING VAN DE BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE

Biologische landbouw heeft een voorbeeld- en hefboomfunctie die essentieel is in de evolutie naar een duurzame landbouw in Vlaanderen. De biologische landbouw heeft belangrijke troeven op het vlak van bodemvruchtbaarheid, biodiversiteit en diergezondheid en draagt bovendien bij tot het voorkomen van overbemesting, luchtverontreiniging en bodem- en waterverontreiniging door chemische gewasbeschermingsmiddelen.

Landbouwers die voldoen aan het lastenboek voor de biologische productie kunnen rekenen op een financiële ondersteuning voor de extra kosten. Voor percelen die al bio zijn, kunnen landbouwers bovenop de steun voor andere ecoregelingen of agromilieuklimaatmaatregelen hun steun voor toepassing van de biologische productiemethode ontvangen.

Samenvattende info:

- ▶ Steun aan te vragen door actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen die biologisch gecertificeerd zijn en de omschakelingsperiode al doorlopen hebben
- ▶ Subsidiebedrag: 50 - 300 euro/ha
- ▶ Combineerbaar met andere ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen zoals ecologisch beheerd grasland, mechanische onkruidbestrijding, eenjarige of meerjarige ecoteelten,...

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).
- ▶ U bent **aangesloten bij een erkend controleorgaan** voor de biologische productie (TÜV-Nord Integra, Certisys bvba of Foodchain ID Certification zie verder bij punt 5 voor de contactgegevens).
- ▶ U heeft bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij een volledige en ontvankelijke **kennisgeving** gedaan van uw activiteit, voorafgaand aan de start van de activiteit en uiterlijk op 30 april van het jaar waarin de verbintenis wordt afgesloten.
- ▶ Het perceel staat **onder controle** van een erkend controleorgaan voor de biologische productie.
- ▶ Het perceel is **niet gedeclassificeerd** als gevolg van een inbreuk tijdens de hoofdteelt. Het bedrijf of product werd **niet geschorst**.
- ▶ Het perceel bevindt zich op 30 april van het jaar van aanvraag **niet** meer in de **periode van omschakeling**.
- ▶ Het perceel moet de volledige teeltperiode van de hoofdteelt in **eigen gebruik** zijn.
- ▶ Het perceel wordt **aangegeven in de verzamel aanvraag**. Elke wijziging van de initiële aangifte wordt gemeld zodra deze zich voordoet.
- ▶ Enkel percelen **subsidieel landbouwareaal** gelegen in het **Vlaams Gewest** of **Brussels Hoofdstedelijk Gewest** komen in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ Voor meerjarige fruitteelten moeten hoogstammige **fruitbomen** een **dichtheid** hebben van minstens 15 bomen/ha die **homogeen verspreid** staan op het perceel. Laagstammige fruitbomen en heesters moeten een dichtheid hebben van minimum 300 bomen/ha.

- ▶ Indien de steun wordt aangevraagd voor fruitteelt voor **hoogstammige fruit- of notenbomen**, moet de fruitopbrengst van de bomen die meer dan vijf jaar voordien werden aangeplant **gecommercialiseerd** worden.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag is een degressief bedrag per hectare, afhankelijk van het aantal hectaren:

Aantal ha	Bedrag/ha
De eerste 5 ha	300 euro/ha
De volgende 70 ha	100 euro/ha
Hectares boven 75 ha	50 euro/ha

Enkele voorbeelden:

- ▶ Een bedrijf met 4,30 ha subsidiabele bio-percelen onder deze maatregel zal $4,30 \times 300 \text{ euro/ha} = 1.290$ euro ontvangen.
- ▶ Een bedrijf met 50 ha subsidiabele bio-percelen onder deze maatregel zal $(5 \times 300 \text{ euro/ha}) + (45 \times 100 \text{ euro/ha}) = 6.000$ euro ontvangen.
- ▶ Een bedrijf met 82 ha subsidiabele bio-percelen onder deze maatregel zal $(5 \times 300 \text{ euro/ha}) + (70 \times 100 \text{ euro/ha}) + (7 \times 50 \text{ euro/ha}) = 8.850$ euro ontvangen.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Jaarlijks aan te vragen in de verzamelaanvraag (eenjarige maatregel) door de bijkomende bestemming 'TBIO' op het perceel aan te geven.
- ▶ Let op: Percelen die op een ander moment werden omgeschakeld, moeten steeds als aparte percelen worden aangegeven en mogen niet samengevoegd worden.
- ▶ Er moet ook jaarlijks in de verzamelaanvraag aangeduid worden welke percelen gecertificeerd moeten worden door het controleorgaan. Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij geeft deze percelen door aan het controleorgaan van de landbouwer.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

- ▶ Deze subsidie is combineerbaar met de subsidie voor de gedeeltelijke terugbetaling van de controlekosten biologische productiemethode.
- ▶ In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 ERKENDE CONTROLEORGANEN VOOR DE BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE

CERTISYS BVBA
K. Maria Hendrikaplein 5-6, 9000 Gent
T 09 245 82 36
www.certisys.eu/nl | info@certisys.eu

TÜV NORD INTEGRA
Statiestraat 164, 2600 Berchem
T 03 287 37 60
www.tuv-nord-integra.com | info@tuv-nord-integra.com

FOODCHAIN ID CERTIFICATION
Rue Hayeneux 62, 4040 Herstal
T 04 240 75 00
www.foodchainid.com | info@foodchainid.com

6 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Deze subsidie kan gecombineerd worden met heel wat andere ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen zoals ecologisch beheerd grasland, mechanische onkruidbestrijding, ...
- ▶ Om in aanmerking te komen voor deze maatregel moet u beschikken over minstens 1 betalingsrecht. Als u een bio-landbouwer bent en nog niet over betalingsrechten zou beschikken, en u vraagt deze subsidie aan, kan een betalingsrecht toegekend worden uit de reserve. Meer informatie in de fiche 'Betalingsrechten uit de Vlaamse reserve'.
- ▶ Voor percelen die nog in omschakeling zijn, kan de subsidie voor de agromilieuklimaatmaatregel 'Omschakeling van de biologische productiemethode' aangevraagd worden.
- ▶ De noden gekoppeld aan deze maatregel zijn terug te vinden in de tabel: 'Noden volgens maatregelen'.

CONTROLEKOSTEN BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE

Bio-landbouwers kunnen het vaste gedeelte van hun controlekosten terugbetaald krijgen.

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ Uiterlijk op de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag een volledige en ontvankelijke kennisgeving gedaan hebben bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij voor bio-productie-activiteit.
- ▶ Produceren volgens het lastenboek van de biologische productiemethode en niet geschorst zijn.
- ▶ Geschorste bedrijven komen niet in aanmerking voor het kalenderjaar waarin de schorsing is opgelegd.
- ▶ Beschikken over minstens één actieve exploitatie gelegen in het Vlaams Gewest.
- ▶ De begunstigde verklaart over de periode van 1 januari 2024 tot 31 december 2026 in totaal minder dan 50.000 euro de-minimissteun in de landbouwsector toegekend gekregen te hebben.

2 SUBSIDIEBEDRAG

- ▶ Het subsidiebedrag is beperkt tot het vaste gedeelte van de jaarlijkse controlekosten voor primaire productie, exclusief BTW.
- ▶ Kosten voor verscherpte controles en de kosten voor gemengde activiteit komen niet in aanmerking.
- ▶ Wordt jaarlijks bepaald op basis van het aantal aanvragen en het beschikbare budget.
- ▶ Maximaal 400 euro per kalenderjaar.

Het door de Vlaamse overheid voorziene steunbedrag is de-minimissteun, zoals bepaald in de de-minimisverordening nr. 1408/2013¹, voor activiteiten die verband houden met de productie van landbouwproducten. Meer info over de-minimissteun is te vinden op

<https://lv.vlaanderen.be/beleid/landbouwbeleid-eu/steunmelding/staatssteun/de-minimissteun>.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ In de verzamelaanvraag op de pagina 'Bio' onder 'Controlekosten van de biologische productiemethode' 'ja' aanvinken.
- ▶ De controleorganen geven hun facturatiegegevens rechtstreeks door aan het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.
- ▶ Als de landbouwer een ander bedrag dan datgene dat werd gefactureerd door het controleorgaan, wenst terugbetaald te krijgen, moet dit voor 31 oktober 2026 gemeld worden aan het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

¹ Verordening (EU) nr. 1408/2013 van de Commissie van 18 december 2013 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun in de landbouwsector, gewijzigd bij verordening (EU) nr. 2019/316 van de Commissie van 21 februari 2019

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

- ▶ Deze subsidie is **NIET** combineerbaar met de steun verkregen voor de certificatiekosten voor biologische productie die wordt uitbetaald in het kader van de 'GMO-verordening Groenten en Fruit'.
- ▶ Deze subsidie is **WEL** combineerbaar met de steun voor toepassing van de biologische productiemethode en met steun voor omschakeling naar de biologische productiemethode.

5 ERKENDE CONTROLEORGANEN VOOR DE BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE:

CERTISYS BVBA
K. Maria Hendrikaplein 5-6, 9000 Gent
T 09 245 82 36
www.certisys.eu/nl | info@certisys.eu

TÜV NORD INTEGRA
Statiestraat 164, 2600 Berchem
T 03 287 37 60
www.tuv-nord-integra.com | info@tuv-nord-integra.com

FOODCHAIN ID CERTIFICATION
Rue Hayeneux 62, 4040 Herstal
T 04 240 75 00
www.foodchainid.com | info@foodchainid.com

PRECISIELANDBOUW:

AUTOMATISCHE GPS- OF RTK-GPS-AANSTURING

Door de volledig automatische aansturing van landbouwmachines via gps wordt voorkomen dat er overlapping is in de stroken waar meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen toegediend worden. Daardoor kan er bespaard worden op gewasbeschermingsmiddelen, vloeibare kunstmeststoffen en korrelmeststoffen (alle kunstmest en organische mest die in korrelvorm toegediend wordt) en zal de milieu- en klimaatimpact ervan verminderen.

Samenvattende info:

- ▶ Steun aan te vragen door actieve landbouwer
- ▶ Bedrijfsmaatregel
- ▶ Eenjarige ecoregeling
- ▶ Minstens 1 betalingsrecht activeren
- ▶ Subsidie voor techniek: 7 – 90 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 VOORWAARDEN OP NIVEAU VAN HET BEDRIJF

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieu-klimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ U heeft minstens een betalingsrecht geactiveerd.
- ▶ Hou ook rekening met volgende bepalingen:
 - > Langs alle waterlopen en oppervlaktewaterlichamen respecteert u, landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud, de wettelijk voorziene afstanden voor pesticide- en bemestingsvrije stroken.
 - > U gebruikt enkel erkende gewasbeschermingsmiddelen volgens de gebruiksvoorschriften en respecteert het verbod/de beperking op bemesting en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in bepaalde gebieden.
 - > U beschikt over een keuringsbewijs van uw spuittoestellen en over een fytolicensie.
 - > De mestbalans op uw bedrijf voldoet aan de voorwaarden van de mestwetgeving.

1.2 VOORWAARDEN OP NIVEAU VAN DE PERCELEN

- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.
- ▶ Het perceel is in **eigen gebruik** gedurende de teeltperiode van de **hoofddeelt**.
- ▶ Er zijn op het perceel **geen wettelijke verplichtingen** van toepassing die de uitvoering van gelijkaardige voorwaarden vereisen die minstens zo ver gaan als de subsidievoorwaarden voor deze maatregel.
- ▶ Er is op het perceel voor hetzelfde jaar **geen andere subsidie** met gelijkaardige voorwaarden verleend.

- ▶ U past de maatregel toe op een aantal percelen dat **minstens 80% van het in aanmerking komende areaal subsidiabele hoofdteelten** omvat. Voor- en nateelten worden dus nooit in rekening gebracht. Het is ook niet voldoende om de maatregel op één hoofdteelt toe te passen (voor zover u niet aan 80% komt).
- ▶ Volgende arealen/percelen tellen **NIET** mee om het totale areaal subsidiabele hoofdteelten te bepalen:
 - > Percelen waarop andere ecoregelingen/agromilieuklimaatmaatregelen werden aangevraagd (zie combinatietabellen voor welke combinaties van maatregelen niet mogelijk zijn met deze maatregel).
 - > Percelen waarvoor een beheerovereenkomst gesloten is, met uitzondering van de beheerovereenkomst waterkwaliteit.
 - > Het areaal teelten waarbij verticale spuittechnieken worden toegepast (zoals meerjarige fruitteelten, hop, laanbomen).
 - > Het areaal teelten in serre of onder permanente overkapping.
 - > Percelen met grasland en meerjarige voedergewassen die in het kader van de biologische productiemethode zijn aangemeld en onder controle zijn van een erkend controleorgaan en die niet gedeclasseerd zijn als gevolg van een inbreuk tijdens de hoofdteelt.
 - > Percelen waarop een beperking of verbod op het gebruik van bemesting of gewasbeschermingsmiddelen van toepassing is op grond van geldende regelgeving of een aangegane verbintenis (vb. percelen in kwetsbaar gebied natuur met norm 2 GVE/ha/jaar, historisch permanente graslanden met verbod of vergunningsplicht voor vegetatiewijziging, percelen met natuurbeheerplannen T3 of T4, percelen die overlappen met kwetsbaar gebied water, wetlands en veengebieden, percelen in de Dudzeelse Polders, een overeenkomst met een regionaal landschap,...).

Voorbeeld: u hebt 55 ha subsidiabele hoofdteelten, waarvan 2 ha meerjarig fruit en 3 ha serreteelt. In dit geval is het in aanmerking komende areaal subsidiabele hoofdteelten 50 ha.
- ▶ Bij het toedienen van **gewasbeschermingsmiddelen en/of korrelmeststoffen op de hoofdteelt op het perceel**, maakt u gebruik van precisielandbouw door automatische gps-aansturing of RTK(=Real Time Kinematic)-gps-aansturing. De **spuitmachine en/of korrelmeststofstrooier** moet volledig **gps-gestuurd** zijn. Daarvoor heeft u een ISOBUS-aansluiting (of gelijkwaardig) nodig. De sectieafsluiting moet automatisch gebeuren (zonder manuele tussenkomst), maar hoeft niet noodzakelijk per dop te zijn. Het is dus **onvoldoende** dat de tractor voorzien is van een gps-systeem voor stuurhulp of automatisch sturen. Opgelet! Rijenbemesting tijdens het zaaien valt dus niet onder deze maatregel.
- ▶ De subsidie wordt alleen uitbetaald voor de **percelen waarop de maatregel daadwerkelijk wordt toegepast**. Dat wil onder andere zeggen:
 - > Percelen grasland waarop geen van deze precisietechnieken worden uitgevoerd, komen niet in aanmerking.
 - > Ook als u geen bemesting en geen gewasbeschermingsmiddelen op grasland toepast, komt het perceel niet in aanmerking.
- ▶ Als u gewasbeschermingsmiddelen op het perceel toedient via deze precisietechniek, bent u verplicht om vloeibare kunstmeststoffen die u eventueel op het perceel wil gebruiken, ook toe te dienen via deze techniek. Het uitsluitend toedienen van vloeibare kunstmeststoffen op het perceel, telt niet mee voor deze maatregel (niet voor gewasbeschermingsmiddelen en ook niet voor korrelmeststoffen).
- ▶ Bij deze maatregel is het kant af strooien van korrelmeststoffen altijd verplicht op percelen grasland. Op percelen akkerland is kant af strooien verplicht wanneer korrelmeststoffen gestrooid worden vóór zaaien of planten. Deze voorwaarde geldt niet als er gewerkt wordt met een pneumatische strooier.

1.3 NODIGE BEWIJSSTUKKEN

Bewijsstukken moeten op elk moment beschikbaar zijn en op vraag van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij onmiddellijk voorgelegd kunnen worden.

1.3.1 Voor ALLE percelen, ongeacht of ze door u zelf of door een loonwerker zijn bewerkt

- ▶ U houdt een **perceelfiche (of teeltfiche)** bij waarin elke uitgevoerde handeling die verband houdt met de maatregel op het perceel of de percelen, wordt opgenomen. Deze fiche bevat de identificatie van het perceel, de hoofdteelt, de datum van elke handeling, de aard van de handeling, het gps-type (RTK of niet), het merk van de gps en de uitvoerder van de handeling.

1.3.2 Voor de percelen die u ZELF bewerkt

- ▶ Om de toepassing van deze maatregel aan te tonen, beschikt u over **één van de volgende bewijsstukken voor elke handeling en voor elk perceel**:
 - > OFWEL **as-applied-kaart(en)**. Dit zijn kaarten die het gps-systeem **ná** de volledige handeling automatisch aanmaakt en die aangeven waar en hoe de toediening van gewasbeschermingsmiddelen, korrelmeststoffen of vloeibare kunstmeststoffen daadwerkelijk uitgevoerd is. Om te weten hoe u deze kaarten uit het gps-systeem kan exporteren, neemt u best contact op met uw leverancier.
 - > OFWEL **geotagged foto(s) van die as-applied-kaart(en)** op het gps-scherm, genomen via de LV-Agrilens-applicatie. Op die foto moet het volledige gps-scherm met de as-applied-kaart van het perceel zichtbaar zijn. Die foto kan je pas nemen als de as-applied-kaart is aangemaakt, dus **ná** het uitvoeren van de handeling. Elke handeling moet op foto worden vastgelegd.

Als u enkel over gps-aangestuurde toestellen beschikt, is het voldoende om per perceel voor minstens één handeling een bewijsstuk bij te houden. Bij de keuze voor gewasbeschermingsmiddelen (inclusief eventuele vloeibare kunstmeststoffen) én korrelmeststoffen, moet u voor elk van die 2 technieken minstens over één bewijsstuk per perceel beschikken. Wanneer u ook over niet-gps-aangestuurde toestellen beschikt, moet u voor elke handeling (op elk perceel) een bewijsstuk bijhouden.

- ▶ U kan bij een controle aantonen dat de **machines onmiddellijk ter beschikking** zijn met functionerende gps-aansturing. Dat kunnen uw eigen machines zijn of eventueel machines die u bijvoorbeeld via een machinerijng samen met collega's gebruikt. Ook het kant af strooisysteem moet u kunnen aantonen.

1.3.3 Voor de percelen die u door een externe LOONWERKER laat bewerken

- ▶ Om de toepassing van deze maatregel aan te tonen, beschikt u **voor elke handeling en voor elk perceel** over **facturen** van de loonwerker op uw naam. Deze facturen bevatten elke uitgevoerde handeling, de omschrijving van de toegepaste precisietechniek, de datum van elke handeling, het gps-type (RTK of niet) en het merk van de gps. Het moet ook duidelijk zijn over welk perceel (of percelen) het gaat door middel van X- en Y- coördinaten of het perceelnummer uit de verzamelaanvraag. Als er slechts 1 factuur per jaar wordt opgemaakt, zullen hierop dus ook alle behandelingsdata vermeld moeten worden. De factuur dient ook duidelijk te vermelden waar en wanneer kant af strooien van korrelmeststoffen is toegepast.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Opper- vlakte	gps-aansturing	gps-aansturing	RTK-gps-aansturing	RTK-gps-aansturing
	gewasbeschermings- middelen OF korrelmeststoffen (1)	gewasbeschermings- middelen EN korrelmeststoffen (2)	gewasbeschermings- middelen OF korrelmeststoffen (1)	gewasbeschermings- middelen EN korrelmeststoffen (2)

Opper- vlakte	gps-aansturing	gps-aansturing	RTK-gps-aansturing	RTK-gps-aansturing
Eerste 10 ha	60 euro/ha	75 euro/ha	75 euro/ha	90 euro/ha
Volgende 10 ha	35 euro/ha	50 euro/ha	50 euro/ha	65 euro/ha
Volgende 80 ha	7 euro/ha	10 euro/ha	10 euro/ha	15 euro/ha

- ▶ De subsidie wordt **beperkt tot een areaal van 100 hectare** subsidiabele hoofdteelten per bedrijf.
- ▶ Het subsidiebedrag is afhankelijk van:
 - > de totale oppervlakte die in aanmerking komt voor deze ecoregeling en waarop u de maatregel toepast;
 - > of het gaat om gps-aansturing of RTK-gps-aansturing;
 - > of u de maatregel toepast voor gewasbeschermingsmiddelen (inclusief eventuele vloeibare kunstmeststoffen) én korrelmeststoffen **of** voor minimum één van beide:
 - (1) u ontvangt steun voor **toepassing van gewasbeschermingsmiddelen OF korrelmeststoffen** wanneer u op minstens 80% van de in aanmerking komende oppervlakte **één van deze behandelingen** uitvoert. Dit wil zeggen: als u op al die percelen gewasbeschermingsmiddelen of op al die percelen korrelmeststoffen met gps-aansturing toepast, maar ook als u op een deel van die percelen gewasbeschermingsmiddelen met gps toepast en op de andere percelen korrelmeststoffen.
 - (2) u ontvangt steun voor **toepassing van gewasbeschermingsmiddelen EN korrelmeststoffen** wanneer u op minstens 80% van de in aanmerking komende oppervlakte **beide behandelingen** uitvoert.
- ▶ Als u zowel gebruik maakt van gps als van RTK-gps, valt u terug op het steunbedrag dat hoort bij het laagste nauwkeurniveau (= gps).

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor de maatregel 'Precisielandbouw – automatische gps-aansturing of RTK-gps-aansturing' verloopt via de **verzamelaanvraag 2026**. Hiervoor moet u 2 acties uitvoeren. Als 1 van die beide acties niet is uitgevoerd, wordt de subsidieaanvraag geweigerd.

- ▶ In het menu 'Plant/Bodem' kiest u 'Precisielandbouw – aansturing via (RTK-)gps' en **vinkt u uiterlijk 31 mei 2026 aan dat u wil deelnemen** aan deze subsidiemaatregel, met welk type gps en voor welke techniek(en).
- ▶ In de percelentabel geeft u uiterlijk op 31 mei 2026 de **bijkomende bestemming 'PA'** aan bij alle percelen waarop u de maatregel op toepast.

Als u in de loop van het jaar niet kan voldoen aan de bovenstaande voorwaarden, moet u de aanvraag annuleren. U meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra die wijziging zich voordoet.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Op de webpagina 'Tabellen' vindt u de combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Deze maatregel moet op de hoofdteelt worden toegepast, maar niet verplicht op de voorteelt/nateelt.
- ▶ Als u gewasbeschermingsmiddelen toedient via deze precisietechniek, bent u verplicht om ook vloeibare kunstmeststoffen die u eventueel wil gebruiken, toe te dienen via deze techniek.
- ▶ Percelen waarop u **enkel vloeibare kunstmeststoffen** en geen gewasbeschermingsmiddelen toedient via deze precisietechniek, komen **niet** in aanmerking.
- ▶ Het toedienen van dierlijke mest via precisietechnieken komt **niet** in aanmerkingen voor steun.
- ▶ Percelen waarop andere ecoregelingen/agromilieuklimaatmaatregelen werden aangevraagd die niet combineerbaar zijn, tellen niet mee om het areaal subsidiabele hoofdteelten te bepalen. Als tijdens de campagne de bijkomende bestemming van die ecoregelingen/agromilieuklimaatmaatregelen op een perceel wordt geschrapt uit de verzamelaanvraag, wordt dit perceel wél meegeteld om het areaal subsidiabele hoofdteelten te bepalen. Het is dan mogelijk dat het minimum van 80% van het areaal subsidiabele hoofdteelten waarop de maatregel moet worden toegepast, niet meer gehaald wordt.
- ▶ Voor deze ecoregeling geldt dat de steun beperkt is tot maximaal 100 hectare. Echter, het totale areaal - ook dat boven de 100 ha - dat in aanmerking komt en aangevraagd wordt, moet met de aangevraagde techniek(en) behandeld worden om 80% van het in aanmerking komende areaal te halen, voordat de steun kan worden uitbetaald.
- ▶ De noden gekoppeld aan deze maatregel zijn terug te vinden in de tabel: 'Noden volgens maatregelen'.

PRECISIELANDBOUW: PLAATSSPECIFIEK BEKALKEN

Een toepassing van precisielandbouw is het plaatsspecifiek toedienen van input op basis van perceelgegevens (bodemgegevens, gewasbeelden of opbrengstgegevens). Omdat in de praktijk het plaatsspecifiek bekalken op basis van taakkaarten al het verst ontwikkeld is, wordt deze toepassing van precisielandbouw ondersteund. Daarenboven is een optimale pH essentieel voor goede opname van nutriënten én een parameter die relatief snel kan verbeteren.

Samenvattende info:

- ▶ Steun aan te vragen door actieve landbouwer
- ▶ Perceelmaatregel
- ▶ Eenjarige ecoregeling
- ▶ Subsidie voor techniek: 100 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 VOORWAARDEN OP NIVEAU VAN HET BEDRIJF

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).

1.2 VOORWAARDEN OP NIVEAU VAN DE PERCELEN

- ▶ Het perceel is **subsiabel landbouwareaal**.
- ▶ De oppervlakte van het perceel bedraagt **minstens 30 are**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.
- ▶ Het perceel is in **eigen gebruik** gedurende de teeltperiode van de **hoofddeelt**.
- ▶ Er zijn op het perceel **geen wettelijke verplichtingen** van toepassing die de uitvoering van gelijkaardige voorwaarden vereisen die minstens zo ver gaan als de subsidievoorwaarden voor deze maatregel.
- ▶ Er is op het perceel voor hetzelfde jaar **geen andere subsidie** met gelijkaardige voorwaarden verleend. Zo kan er via GMO ook een terugbetaling voor een bodemscan en bijhorende opmaak van een taakkaart aangevraagd worden. Opgelet! Subsidie via de ecoregeling kan in hetzelfde jaar niet gecombineerd worden met subsidie via GMO. U moet kiezen via welk kanaal u de terugbetaling wenst aan te vragen.
- ▶ Er wordt een **taakkaart aangemaakt** voor plaatsspecifieke bekalking op het perceel. Een taakkaart is een met behulp van grondmonsters gekalibreerde kaart die informatie over pH-variaties in de bodem weergeeft en plaatsspecifiek bekalkingsadvies geeft op basis van een **bodemscan** van het perceel. In 2026 komen alleen taakkaarten aangemaakt met de Veris bodemscan in aanmerking.
- ▶ De taakkaart is aangemaakt vanaf **1 januari 2023** op basis van een recente bodemscan (want de taakkaart mag niet ouder zijn dan 3 jaar bij de start van de verbintenis). Bovendien mag op basis van de taakkaart niet eerder een subsidie verleend zijn voor deze maatregel.
- ▶ Het perceel wordt **plaatsspecifiek bekalkt in 2026** op basis van de taakkaart.

- ▶ Elk perceel komt maximum **1 keer** in een periode van **3 jaar** in aanmerking voor deze maatregel.

1.3 NODIGE BEWIJSSTUKKEN

Bewijsstukken moeten op elk moment beschikbaar zijn en op vraag van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij onmiddellijk voorgelegd kunnen worden.

- ▶ U houdt een **perceelfiche** bij waarin elke uitgevoerde bekalking wordt opgenomen. Deze fiche bevat de identificatie van het perceel, de datum van elke bekalking, het merk van de gps en de uitvoerder van de bekalking.
- ▶ Om de toepassing van deze maatregel aan te tonen, beschikt u over **één van de volgende bewijsstukken voor elke bekalking en voor elk perceel**:
 - > OFWEL **as-applied-kaart(en)**. Dit zijn kaarten die het gps-systeem **ná** de volledige bekalking automatisch aanmaakt en die aangeven waar en hoe de bekalking daadwerkelijk uitgevoerd is. Om te weten hoe u deze kaarten uit het gps-systeem kan exporteren, neemt u best contact op met uw leverancier.
 - > OFWEL **geotagged foto('s) van die as-applied-kaart(en)** op het gps-scherm, genomen via de LV-Agrilens-applicatie. Op die foto moet het volledige gps-scherm met de as-applied-kaart van het perceel zichtbaar zijn. Die foto kan je pas nemen als de as-applied-kaart is aangemaakt, dus **ná** het uitvoeren van de bekalking. Elke bekalking moet op foto worden vastgelegd.
 - > OFWEL (als een externe loonwerker de plaatsspecifieke bekalking uitvoert) **facturen** van de loonwerker op uw naam. Deze facturen bevatten elke uitgevoerde bekalking, de omschrijving van de toegepaste precisietechniek, de datum van elke bekalking en het merk van de gps. Het moet ook duidelijk zijn over welk perceel (of percelen) het gaat door middel van X- en Y- coördinaten of het perceelnummer uit de verzamelaanvraag. Als er slechts 1 factuur per jaar wordt opgemaakt, zullen hierop dus ook alle bekalkingsdata vermeld moeten worden.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag is 100 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor de maatregel 'Precisielandbouw – plaatsspecifiek bekalken' verloopt via de **verzamelaanvraag 2026**. Hiervoor moet u 2 acties uitvoeren. Als 1 van beide acties niet is uitgevoerd, wordt de subsidieaanvraag geweigerd.

- ▶ In het menu 'Plant/Bodem' kiest u 'Deelnameverklaring verhogen koolstof/bekalken' en onder Precisielandbouw – plaatsspecifiek bekalken' **vinkt u uiterlijk 31 mei 2026 aan dat u wil deelnemen** aan deze subsidiemaatregel.
- ▶ In de percelentabel geeft u uiterlijk op 31 augustus 2026 de **bijkomende bestemming 'PK'** aan bij alle percelen waarop u plaatsspecifieke bekalking toepast.

Als u in de loop van het jaar niet kan voldoen aan de bovenstaande voorwaarden moet u de aanvraag annuleren. U meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra die wijziging zich voordoet.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Op de webpagina [‘Tabellen’](#) vindt u de combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ De eventuele foto's genomen met de LV-Agrilens-app moeten niet worden doorgestuurd als hier niet naar gevraagd wordt. U moet ze kunnen tonen als er een controle plaatsvindt.
- ▶ Voor de bekalking zijn alle zuivere kalkproducten toegelaten, alsook schuimaarde. Kalkslib mag niet gebruikt worden.
- ▶ Als u 'precisielandbouw bekalking – PK' op een perceel heeft aangevraagd, maar de bekalking kon om een bepaalde reden niet worden uitgevoerd en er vond nog geen controle plaats, dan moet de bijkomende bestemming 'PK' van het perceel worden gehaald. Zo kan u de steun eventueel in een ander jaar nog aanvragen.
- ▶ De noden gekoppeld aan deze maatregel zijn terug te vinden in de tabel: 'Noden volgens maatregelen'.

BODEMPASPOORT VOOR EEN DUURZAAM BODEMBEHEER

OP BEDRIJFSNIVEAU

Met het oog op een verbetering van de bodemkwaliteit, wil deze interventie de landbouwer aanmoedigen het bodempaspoort te gebruiken. Het bodempaspoort helpt de landbouwer meer inzicht te krijgen in de bodem van zijn gebruikspcelen en stimuleert een duurzaam bodembeheer.

Samenvattende info:

- ▶ Steun aan te vragen door actieve landbouwer
- ▶ Eenjarig, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Nemen van bodemstalen
- ▶ Minstens 1 betalingsrecht activeren
- ▶ Deelname aan andere ecoregeling of agromilieuklimaatmaatregel
- ▶ Subsidiebedrag: 5 – 15 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Naast het nemen van bodemstalen neemt u ook deel aan een ecoregeling of agromilieuklimaatmaatregel in het kader van een duurzame landbouwpraktijk.
- ▶ **U activeert in 2026 minstens één (Vlaams en/of Waals) betalingsrecht voor de basisinkomenssteun voor duurzaamheid.**

1.1 BODEMSTALEN

U laat in het kalenderjaar van de steunaanvraag een minimum **aantal bodemstalen nemen op uw percelen en analyseren** door een **erkend laboratorium dat geconnecteerd is met DjustConnect**. Momenteel zijn deze labo's geconnecteerd voor het bodempaspoort: Bodemkundige dienst van België vzw, Inagro vzw en Labo VVK. Zo kunnen de data van de bodemanalyses automatisch **ontsloten worden via het bodempaspoort** op het e-loket Landbouw en Zeevisserij ten laatste 31 januari 2027. Meer informatie over het bodempaspoort vindt u terug op de website www.vlaanderen.be/landbouw/bodempaspoort.

- ▶ Het **aantal bodemstalen** dat minimaal nodig is, wordt als volgt berekend:
 - > voor de eerste 10 hectare: op minstens 2 percelen een bodemanalyse;
 - > op ieder volgende begonnen schijf van 10 hectare: op minstens 1 perceel van die schijf een bodemanalyse;

Dit betekent in volgende specifieke gevallen:

- > beschikt u over slechts één perceel, waarvan de oppervlakte kleiner of gelijk is aan 5 hectare: één bodemanalyse op dit perceel uitvoeren;
- > beschikt u over slechts één perceel, waarvan de oppervlakte groter is dan 5 hectare, maar kleiner of gelijk aan 10 hectare: twee bodemanalyses op dit perceel uitvoeren;

- > beschikt u over slechts één perceel, waarvan de oppervlakte groter is dan 10 hectare: twee bodemanalyses uitvoeren op de eerste 10 hectare van dit perceel, en op iedere begonnen schijf van 10 hectare van dit perceel een bodemanalyse uitvoeren;
- > zijn al uw percelen groter dan 10 hectare: twee bodemanalyses uitvoeren op de eerste 10 hectare van een perceel en op iedere begonnen schijf 10 hectare minstens een bodemanalyse uitvoeren, met spreiding over de percelen;
- > beschikt u over meerdere percelen waarbij elke combinatie van twee percelen samen meer dan 10 hectare vormt: twee bodemanalyses uitvoeren op de eerste 10 hectare en op iedere volgende 10 hectare minstens een bodemanalyse uitvoeren, met spreiding over de percelen.

In het scherm 'Bodempaspoort' onder het menu-item Plant/bodem in de verzamelaanvraag vindt u het aantal bodemstalen dat minimaal nodig is.

- De bodemanalyse omvat minstens de bepaling van het **organische koolstof-, fosfor- en kaliumgehalte en de zuurtegraad**.

Het subsidiebedrag en de voorwaarde met betrekking tot het aantal te nemen stalen heeft alleen betrekking op:

- > De subsidiabele hectaren die in eigen gebruik zijn gedurende de teeltperiode van de **hoofddeelt**;
- > De subsidiabele hectaren die gelegen zijn in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.

1.2 DUURZAAMHEIDSMATREGEL

Naast het nemen van bodemstalen neemt u ook een maatregel in het kader van een duurzame landbouwpraktijk. Om te voldoen aan deze voorwaarde in 2026, vraagt u één van volgende ecoregelingen aan of heeft u voor 2026 minstens een verbintenis afgesloten of lopen voor één van volgende agromilieuklimaatmaatregelen:

- Ecoregelingen:
 - > Behoud meerjarig grasland;
 - > Ecologisch beheerd grasland:
 - > Verhogen van organisch koolstofgehalte:
 - * Via het teeltplan;
 - * Het gebruik van producten met een hoog koolstofgehalte;
 - * Het bereiken van de streefzone;
 - > Inzaai van een eenjarige biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelten (ecoteelten)
 - * Eenjarige eiwitteelten;
 - * Eenjarige teelten voordeel voor biodiversiteit, klimaat en milieu;
 - * Faunavriendelijke teelten:
 - Zomergraan in soortenbeschermingsgebied;
 - Faunamengsel;
 - > Toepassing van de biologische productiemethode
 - > Bufferstroken - grasbufferstrook erosie;
 - > Mechanische onkruidbestrijding;
 - > Stimuleren teelttechnische erosiebestrijding - aanleg drempels;
 - > Stimuleren teelttechnische erosiebestrijding - niet kerende bodembewerking;
 - > Vruchtafwisseling met vlinderbloemigen;
 - > Precisielandbouw: automatische gps of RTK-gps-aansturing;
 - > Precisielandbouw: plaatsspecifieke bekalking.
- Agromilieuklimaatmaatregelen:
 - > De omzetting van tijdelijk naar blijvend grasland;
 - > Inzaai van een meerjarige biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelten (ecoteelten)

- * meerjarige eiwitteelten;
- * meerjarige teelten met positieve impact voor biodiversiteit, klimaat en milieu;
- > Omschakeling naar de biologische productiemethode;
- > Onderhoud boslandbouwsystemen.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag is afhankelijk van het aantal hectare dat u in gebruik heeft voor de **hoofddeelt** in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**:

- ▶ een voorzien subsidiebedrag van **15 euro** per hectare voor de **eerste 20 hectare**;
- ▶ een voorzien subsidiebedrag van **10 euro** per hectare voor de **volgende 25 hectare**;
- ▶ een voorzien subsidiebedrag van **5 euro** per hectare voor de **volgende 55 hectare**.

De subsidie wordt uitbetaald voor maximaal 100 ha van de subsidiabele oppervlakte.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor de maatregel 'bodempaspoort voor een duurzaam bodembeheer op bedrijfsniveau' zal via de **verzamelaanvraag 2026** verlopen.

In het scherm 'Bodempaspoort' onder het menu-item Plant/bodem vindt u aan dat u wil deelnemen aan de subsidiemaatregel.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en de agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

> AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Voor deze ecoregeling geldt dat de steun zelf beperkt is tot maximaal 100 hectare. Echter, het aantal vereiste staalnames die nodig zijn, worden berekend op het volledige subsidiabele areaal, ook dat boven de 100 ha.
- ▶ Enkel bodemstalen die in 2026 genomen zijn, komen in aanmerking.
- ▶ Laat uw bodemstalen analyseren door een erkend labo dat **geconnecteerd is met DjustConnect**. Enkel van deze labo's kunnen de gegevens doorstromen naar het bodempaspoort en kan u hiervoor steun ontvangen. Momenteel zijn deze labo's geconnecteerd met DjustConnect voor het bodempaspoort: Bodemkundige dienst van België vzw, Inagro vzw en Labo VVK.
- ▶ Door deel te nemen aan deze ecoregeling geeft u automatisch toestemming om de resultaten van bodemstalen van de bodemparameters pH, fosfor-, kalium-, en organische koolstofgehalte automatisch te

laten doorstromen naar het bodempaspoort via DjustConnect. In DjustConnect zal een datakaartje getoond worden op uw DjustConnect-Dashboard dat aangeeft dat deze data zullen doorstromen naar het bodempaspoort. U hoeft hier geen extra toestemming meer te geven.

- ▶ De doorgestroomde resultaten zijn te raadplegen in de tegel “Bodempaspoort” op het e-loket. Deze tool is ook consulteerbaar via smartphone. Meer informatie over het bodempaspoort vindt u terug op de website www.vlaanderen.be/landbouw/bodempaspoort.
- ▶ De noden gekoppeld aan deze maatregel zijn terug te vinden in de tabel: ‘Noden volgens maatregelen’.

INZAAI VAN EENJARIGE ECOTEELTEN - EIWITTEELT

Via deze maatregel wordt de inzaai van teelten met een positief effect op milieu, klimaat of biodiversiteit gestimuleerd.

- ▶ een aantal eenjarige eiwitteelten in het kader van lokale eiwitvoorziening. Dit zijn vooral vlinderbloemigen, maar ook mengteelten van vlinderbloemigen met granen.
- ▶ een aantal diepwortelende maaigewassen die van nature een positief effect hebben op de bodemkwaliteit.
- ▶ een aantal faunavriendelijke teelten die, eventueel in de beheergebieden voor akkervogelsoorten liggen.

Samenvattende info:

- ▶ Steun aan te vragen door actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen bouwland met eenjarige eiwitteelten waar minimum 0,50 ha per bedrijf nodig is
- ▶ Subsidiebedrag voor eiwitteelt bedraagt 600 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).
- ▶ Het perceel was in 2024 en 2025 bouwland of een blijvende teelt, geen blijvend grasland.
- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- ▶ Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt.
- ▶ U beschikt over **facturen** die op uw naam staan voor teelten waarvoor een **minimale zaaidichtheid** wordt opgelegd en kan ze op verzoek van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij onmiddellijk voorleggen.
- ▶ De subsidie wordt aangevraagd per perceel maar er moet op bedrijfsniveau minstens 0,50 ha worden aangegeven om in aanmerking te komen voor de subsidie. U mag op verschillende percelen de maatregel afsluiten om aan deze minimale oppervlakte te komen.
- ▶ Als één of meerdere geselecteerde percelen in de loop van de campagne niet meer voldoen aan de voorwaarden moet u de bijkomende bestemming 'EEE' op het perceel schrappen. Enkel de percelen die aan alle voorwaarden voldoen, zullen in aanmerking komen voor de subsidie als de resterende oppervlakte minstens 0,5 ha is.

Voor deze maatregel komen volgende eiwitteelten in aanmerking:

1.1 ZUIVERE EIWITTEELTEN (REINTEELTEN)

- ▶ U zaait één van onderstaande eiwitteelten in als hoofdteelt. Het betreft dus een **nieuwe inzaai van**
 - > Voedererwten (zomerteelt) – teeltcode **512**;
 - > Voedererwten (winterteelt) – teeltcode **511**;
 - > Zomerveldbonen – teeltcode **522**;
 - > Winterveldbonen – teeltcode **521**;

- > Soja – teeltcode **43**;
- > Drooggeoogste erwten – teeltcode **513**;
- > Drooggeoogste Vicia-bonen – teeltcode **523**;
- > Drooggeoogste Phaseolus-bonen – teeltcode **524**;
- > Quinoa – teeltcode **382**;
- > **NIEUW**: Kikkererwten – teeltcode **933**
- ▶ Specifieke voorwaarden voor zuivere eiwitteelten:
 - > Bij het zaaizaad mogen geen andere teelten ingemengd worden
 - > Er zijn geen specifieke voorwaarden naar inzaaidatum, zaaidichtheid, gebruik gewasbeschermingsmiddelen en bemesting, maaien of klepelen
 - > De eiwitteelten mogen geoogst worden wanneer deze rijp zijn

1.2 MENGTEELTEN

- ▶ U zaait één van onderstaande eiwitteelten in als hoofdteelt. Het betreft dus een **nieuwe inzaai van**
 - > Mengteelt van wintertarwe of triticale en vlinderbloemige winterteelt – teeltcode **395**
 - > Mengteelt van andere wintergranen en vlinderbloemige winterteelt – teeltcode **391**
 - > Mengteelt van zomergranen en vlinderbloemige zomerteelt – teeltcode **392**
- ▶ Specifieke voorwaarden voor mengteelten eiwitteelt
 - > Voor mengteelten is minimaal één van volgende eiwitteelten aanwezig met volgende minimale zaaidichtheden:
 - * Voedererwten (zomerteelt): 60 korrels /m²
 - * Voedererwten (winterteelt): 25 korrels /m²
 - * Zomerveldbonen: 40 korrels /m²
 - * Winterveldbonen: 20 korrels /m²
 - > De vlinderbloemige teelt moet op elk ogenblik duidelijk zichtbaar aanwezig zijn
 - > Een mengteelt van granen met vlinderbloemige die als GPS wordt geoogst komt alleen in aanmerking voor de steun als die effectief de hoofdteelt is en dus de overwegend aanwezige teelt is in de periode van 15 mei tot 31 augustus. Méteil mengsels die als snede groen worden geoogst in het voorjaar' (winterméteil – teeltcode **398**) komen niet in aanmerking voor de steun voor eiwitteelt. Deze winterméteil wordt in het najaar aangegeven als nateelt 398 en in het huidige teeltjaar als voortteelt '398'. Daarna kan een andere teelt als hoofdteelt worden aangegeven.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag bedraagt 600 euro/ha.

Teelten	Bijkomende bestemming	Voorziene subsidiebedrag
Eénjarige eiwitteelten	EEE	600 euro/ha

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor de maatregel ‘inzaai van milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten’ zal via de **verzameliaanvraag 2026** verlopen. De subsidie wordt jaarlijks aangevraagd door de betrokken bijkomende bestemming ‘EEE’ te plaatsen bij de percelen waarop u de ecoteelt heeft ingezaaid.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies zoals agromilieuklimaatmaatregelen of bio-hectaresteen. Zie combinatietabellen voor de mogelijke combinaties.

5 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Er bestaat een gelijkaardige maatregel voor meerjarige eiwitteelten. In dat geval gaat het wel om een meerjarige verbintenis – zie de fiche ‘Inzaai van meerjarige milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten’.
- ▶ Definitie van de hoofdteelt wordt beschreven in fiche ‘Teelt, teeltcodes en gespecialiseerde productiemethode’ zie webpagina [‘Perceelsaangifte’](#).
- ▶ Raadpleeg zeker de praktische teelthandleidingen op de website van het Landbouwcentrum voor voeder gewassen.
- ▶ Het gebruikte zaaizaad van gereguleerde soorten moet voldoen aan de regelgeving voor het in de handel brengen van zaaizaden, zie link [Handel in plantaardig teeltmateriaal | Landbouw en Zeevisserij](#). Bij niet-naleving zal er op basis van deze regelgeving gesanctioneerd worden
- ▶ De noden die gekoppeld zijn aan deze maatregel zijn terug te vinden in de tabel: ‘Noden volgens maatregelen’

INZAAI VAN EENJARIGE ECOTEELTEN

BIODIVERSITEITSVRIENDELIJKE TEELTEN

Via deze maatregel wordt de inzaai van teelten met een positief effect op milieu, klimaat of biodiversiteit gestimuleerd. Verschillende teelten komen in aanmerking:

- ▶ een aantal eenjarige eiwitteelten in het kader van lokale eiwitvoorziening. Dit zijn vooral vlinderbloemigen, maar ook mengteelten van vlinderbloemigen met granen.
- ▶ een aantal diepwortelende gewassen die van nature een positief effect hebben op de bodemkwaliteit.
- ▶ een aantal faunavriendelijke teelten die, eventueel in de beheergebieden voor akkervogelsoorten liggen.

Samenvattende info:

- ▶ Steun aan te vragen door actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen bouwland van minimum 0,30 ha
- ▶ Subsidiebedrag afhankelijk van de teelt van 230 tot 600 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).
- ▶ Het perceel was in 2024 en 2025 bouwland of een blijvende teelt, geen blijvend grasland.
- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.
- ▶ Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt.
- ▶ Om recht te hebben op de subsidie zaait u de teelt in als hoofdteelt (zie fiche Teelt, teeltcodes en gespecialiseerde productiemethode op de webpagina [Perceelsaangifte in de verzamelaanvraag](#)).
- ▶ U beschikt over **facturen** die op uw naam staan voor teelten waarvoor een **minimale zaaidichtheid** wordt opgelegd en kan ze op verzoek van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij onmiddellijk voorleggen.

1.1 EENJARIGE TEELTEN DIE VOORDEEL OPLEVEREN VOOR BIODIVERSITEIT, KLIMAAT EN MILIEU

- ▶ Eén van onderstaande teelten inzaaien als **hoofdteelt**. Het betreft dus een **nieuwe inzaai** in 2026.
- ▶ De oppervlakte van het perceel is minstens 0,30 ha om de subsidie te kunnen aanvragen.

1.1.1 Hoofdteelten die niet geoogst mogen worden:

- ▶ De volgende **hoofdteelten** komen in aanmerking voor subsidie.
 - > Tagetes: - teeltcode **646**
 - > Mengsel van gele mosterd en bladrammenas - teeltcode 662

- > NIEUW: Mengsel van groenbedekkers zonder gras (als hoofdteelt) – teeltcode 663
 - Specifieke voorwaarden voor de hoofdteelten die **niet** mogen geoogst worden
 - De teelt van tagetes moet minstens 3 maand worden aangehouden als hoofdteelt en moet duidelijk zichtbaar aanwezig zijn op het perceel
 - **NIEUW:** Het ingezaaid mengsel van groenbedekkers
 - * bevat minstens 2 groenbedekkers. waarvan minstens één niet-vlinderbloemige teelt, uit de onderstaande lijst
 - * bevat geen grassen. Andere componenten of granen mogen wel toegevoegd worden
 - * wordt minstens 2 maanden aangehouden in de teeltperiode van de hoofdteelt
- De gekozen groenbedekkers
- * zijn duidelijk zichtbaar aanwezig op het perceel
 - * vormen samen de overwegend aanwezige teelt en bedekking van het perceel
 - * komen uit volgende lijst:

Toegelaten groenbedekkers in verplichte samenstelling mengsel ecoregeling van ecoteelt die NIET mag geoogst worden:	Vlinderbloemige
bladrammenas	
boekweit	
mosterd (geel, bruin en ethiopisch)	
klaver (wit, rood, incarnaat, Alexandrijnse, Perzische, honingklaver, squarrosus, rolklaver)	x
Japanse haver	
komkommerkruid	
luzerne	X
nootzoetraapzaad	
nyger	
phacelia	
voederkool (bladkool)	
raapzaad (zomer, winter)	
wikke	x

- Maaien en klepelen zijn enkel toegelaten indien dit nodig is om zaadvorming te vermijden. De teelt mag hierbij niet vernietigd worden en moet zijn functie blijven behouden.
- Als de teelt aangehouden blijft als vanggewas/nateelt, dan loopt de aanhoudingsperiode verder en moet de teelt ook zijn functie blijven behouden en mag ook hier niet gemaaid worden.

1.1.2 Hoofdteelten die geoogst mogen worden:

Vanaf 2026 zijn een aantal **nieuwe oogstbare ecoteelten** als hoofdteelt toegelaten.

De volgende **hoofdteelten** komen in aanmerking voor subsidie. Het betreft een nieuwe inzaai van

- Hennep - teeltcode **922 of 872**.

- **NIEUW:** Deder (Huttentut) – teeltcode **48**
- **NIEUW:** Goudsbloem – teeltcode **47**
- **NIEUW:** Zuivere teelt (reinteelt) van gele mosterd – teeltcode **643**
- **NIEUW:** Zuivere teelt (reinteelt) van bruine (sarepta-) mosterd - teeltcode **655**

Specifieke voorwaarden voor de hoofdteelten die niet mogen geoogst worden

- Er kan enkel subsidie worden verleend aan hennep als ook aan de algemene voorwaarden voor de teelt van hennep is voldaan. De administratieve verplichtingen voor de teelt van hennep, gelden ook binnen deze subsidiemaatregel. Meer informatie over de teelt van hennep en de bijkomende verplichtingen vindt u op de webpagina '[hennep](#)').
- Er zijn geen voorwaarden omtrent inzaai en zaaidichtheid, aanhoudingsperiode en het maaien
- Aangezien het de bedoeling is dat de hoofdteelt wordt geoogst, kan deze niet als nateelt worden aangehouden.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Afhankelijk van de ingezaaide teelt bedraagt het voorziene subsidiebedrag 230 tot 600 euro/ha.

Teelten	Bijkomende bestemming	Voorziene subsidiebedrag
Eénjarige hoofdteelten zonder oogst	EEH	600 euro/ha
Eénjarige hoofdteelten met oogst	EEH	230 euro/ha

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor de maatregel 'inzaai van milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten' zal via de **verzamelaanvraag 2026** verlopen. De subsidie wordt jaarlijks aangevraagd door de betrokken bijkomende bestemming, 'EEH' te plaatsen bij de percelen waarop u de ecoteelt heeft ingezaaid.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies zoals agromilieuklimaatmaatregelen of bio-hectaresteen. Zie combinatietabellen voor de mogelijke combinaties.

5 AANDACHTSPUNTEN

- Voor de eenjarige biodiversiteitsvriendelijke teelten die niet mogen geoogst worden,
 - is de voorwaarde tot verplichte onderwerken geschrapt om direct inzaai van de volgteelt mogelijk te maken

- ▶ kan er voor de zuivere teelt van gele mosterd of bladrammenas geen steun van 600€/ha meer aangevraagd worden. De zuivere teelten komen in combinatie met 'EEH' enkel nog voor het steunbedrag van 230€/ha in aanmerking waarbij ze mogen geoogst worden
- ▶ Definitie van de hoofdteelt wordt beschreven in fiche 'Teelt, teeltcodes en gespecialiseerde productiemethode' zie webpagina '[Perceelsaangifte](#)'.
- ▶ Raadpleeg zeker de praktische teelthandleidingen op de website van het Landbouwcentrum voor voedergewassen.
- ▶ Het gebruikte zaaizaad van gereguleerde soorten moet voldoen aan de regelgeving voor het in de handel brengen van zaaizaden, zie link [Handel in plantaardig teeltmateriaal | Landbouw en Zeevisserij](#). Bij niet-naleving zal er op basis van deze regelgeving gesanctioneerd worden
- ▶ De noden die gekoppeld zijn aan deze maatregel zijn terug te vinden in de combinatietabel: Noden volgens maatregelen

INZAAI VAN EENJARIGE ECOTEELTEN

FAUNVRIENDELIJKE TEELT

Via deze maatregel wordt de inzaai van teelten met een positief effect op milieu, klimaat of biodiversiteit gestimuleerd. Verschillende teelten komen in aanmerking:

- ▶ een aantal eenjarige eiwitteelten in het kader van lokale eiwitvoorziening. Dit zijn vooral vlinderbloemigen, maar ook mengteelten van vlinderbloemigen met granen.
- ▶ een aantal diepwortelende maaigewassen die van nature een positief effect hebben op de bodemkwaliteit.
- ▶ een aantal faunavriendelijke teelten die, eventueel in de beheergebieden voor akkervogelsoorten liggen.

Samenvattende info:

- ▶ Steun aan te vragen door actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen bouwland van minimum 0,30 ha
- ▶ Subsidiebedrag afhankelijk van de teelt van 350 tot 1.500 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel was in 2024 en 2025 bouwland of een blijvende teelt, geen blijvend grasland.
- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- ▶ Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt.
- ▶ De oppervlakte van het perceel is minstens 0,30 ha groot om de subsidie te kunnen aanvragen
- ▶ Om recht te hebben op de subsidie zaait u de teelt in als hoofdteelt
- ▶ U beschikt over **facturen** die op uw naam staan voor teelten waarvoor een **minimale zaaidichtheid** wordt opgelegd en kan ze op verzoek van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij onmiddellijk voorleggen. .

1.1 ZOMERGRANEN IN SOORTENBESCHERMINGSGBIED

De volgende hoofdteelten komen in aanmerking voor subsidie. Het betreft een nieuwe inzaai van

- ▶ Zomertarwe – teeltcode 312
- ▶ Zomergerst – teeltcode 322
- ▶ Zomerrogge – teeltcode 332
- ▶ Zomerhaver – teeltcode 342

Specifieke voorwaarden voor zomergranen:

- ▶ Voor zomergranen moet het perceel gelegen zijn in een beheergebied voor akkervogelsoorten, grauwe kiekendief, hamsters of beheergebied voor bruine kiekendief op Linkerscheldeoever. Dit kan u terugvinden onder het grafische luik (kaart) van de verzamelaanvraag als 'beheergebieden akkerfauna'.

- ▶ Verder zijn er geen voorwaarden naar inzaaidatum, zaaidichtheid, gebruik gewasbeschermingsmiddelen en bemesting, maaien of klepelen
- ▶ De zomergranen mogen geoogst worden wanneer deze rijp zijn en moeten niet aangehouden worden in de winter.

1.2 FAUNAMENGSEL

De volgende **hoofdteelten** komen in aanmerking voor subsidie. Het betreft een nieuwe inzaai van

- ▶ Faunamengsel – teeltcode **98**

Specifieke voorwaarden voor faunamengsel:

- ▶ Het faunamengsel is een samenstelling die uitsluitende uit onderstaande componenten bestaat:
 - > Minimum 60 % tot maximum 90% teelten uit de teeltgroep graangewassen, boekweit of Japanse haver
 - > Maximum 10% Brassica (boerenkool, raapzaad, gele mosterd, dederd (=huttentut), mergkool, bladrammenas of radijs)
 - > Maximum 35% inmenging van zonnebloem, bernagie, vlas, phacelia, voederwikke, witte klaver, rode klaver of dille
- ▶ Minimale zaaidichtheid: 50 kg / ha
- ▶ Het faunamengsel moet aangehouden blijven tot en met 15 maart 2027
- ▶ Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op het faunamengsel is niet toegelaten. Bemesting is wel toegelaten volgens de voorwaarden van het mestdecreet.
- ▶ Het faunamengsel (EEF) mag niet gemaaid of geklepeld worden.
- ▶ Een faunamengsel kan niet volgen op een winterteelt die in de voorgaande campagne als nateelt werd ingezaaid. De winterteelt 2025 wordt immers de hoofdteelt in 2026. Alleen als er een groen geoogst wintergraan (teeltcode 385) of een winterméteil (teeltcode 398) werd ingezaaid als nateelt dat groen wordt geoogst in het voorjaar 2026, kan een faunamengsel als hoofdteelt worden aangegeven.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Afhankelijk van de ingezaaide teelt bedraagt het voorziene subsidiebedrag 350 tot 1.500 euro/ha.

Teelten	Bijkomende bestemming	Voorziene subsidiebedrag
Faunavriendelijke hoofdteelten – zomergraan	EEZ	350 euro/ha
Faunavriendelijke hoofdteelten – faunamengsel	EEF	1.500 euro/ha

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor de maatregel 'inzaai van milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten-faunamengsel' zal via de **verzamelaanvraag 2026** verlopen. De subsidie wordt jaarlijks aangevraagd door de betrokken bijkomende bestemming 'EEF' of 'EEZ' te plaatsen bij de percelen waarop u de ecoteelt heeft ingezaaid.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies zoals agromilieuklimaatmaatregelen of bio-hectaresteen. Zie combinatietabellen voor de mogelijke combinaties.

5 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ De maatregel 'Voorjaarsbraak met late inzaai mais' komt vanaf 2026 niet meer in aanmerking voor steun en de bijkomende bestemming 'EEB' en de teeltcode voorjaarsbraak '83' vallen weg.
- ▶ De maatregel faunavriendelijke nateelt met Japanse haver komt vanaf 2026 niet meer in aanmerking voor steun en de bijkomende bestemming 'EEN' valt weg.
- ▶ Hou bij het kiezen van de samenstelling van een faunamengsel steeds rekening met de gewassen die u in de komende jaren wilt telen om zo problemen met waardplanten voor ziektes of plagen bij volgteelten op het perceel te voorkomen/beperken.
 - ▶ Bijvoorbeeld: Als u vlas in het faunamengsel opneemt, kan dit gevolgen hebben voor de geschiktheid van het perceel voor de teelt van vlas in de volgende jaren.
- ▶ Definitie van de hoofdteelt wordt beschreven in fiche 'Teelt, teeltcodes en gespecialiseerde productiemethode' zie webpagina ['Perceelsaangifte'](#).
- ▶ Raadpleeg zeker de praktische teelthandleidingen op de website van het Landbouwcentrum voor voeder gewassen.
- ▶ Het gebruikte zaaizaad van gereguleerde soorten moet voldoen aan de regelgeving voor het in de handel brengen van zaaizaden, zie link [Handel in plantaardig teeltmateriaal | Landbouw en Zeevisserij](#). Bij niet-naleving zal er op basis van deze regelgeving gesanctioneerd worden
- ▶ De noden die gekoppeld zijn aan deze maatregel zijn terug te vinden in de tabel: 'Noden volgens maatregelen'

TEELT VAN MEERJARIGE MILIEU-, BIODIVERSITEITSVRIENDELIJKE EN/OF KLIMAATBESTENDIGE TEELTEN (ECOTEELTEN)

Via deze maatregel wordt de inzaai van teelten met een positief effect op milieu, klimaat of biodiversiteit gestimuleerd. Verschillende milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige meerjarige gewassen, de 'meerjarige ecoteelten', kunnen hiertoe bijdragen. Ecoteelten dragen bij aan onder andere een betere bodemkwaliteit, klimaatmitigatie en -adaptatie, verhoogde biodiversiteit, verminderde eiwitafhankelijkheid en verhoogde resistentie tegen droogte en wateroverlast. Het potentieel van deze meerjarige ecoteelten is echter nog onderbenut.

Samenvattende info:

- ▶ Steun aan te vragen door actieve landbouwer
- ▶ Meerjarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Verbintenis per vast perceel (geen samenvoeging met andere percelen mogelijk in verbintenisjaren)
- ▶ Voor percelen bouwland met akkerbouwteelten die minstens 0,30 ha groot zijn
- ▶ Subsidiebedrag van 230 euro/ha tot 600 euro/ha.

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMENE VOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen'
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel is gelegen in het Vlaams Gewest.
- ▶ Het perceel is minstens 0,30 ha groot.
- ▶ Het perceel is gedurende de volledige looptijd van de verbintenis in eigen gebruik gedurende de teeltperiode van de voor-, hoofd- en nateelt.
- ▶ De verbintenis wordt afgesloten voor meerdere jaren op een vast perceel. Het perceel kan in de komende jaren dus ook niet worden samengevoegd of gesplitst.
- ▶ Het perceel is bij aangifte in het jaar van de verbintenis aanvraag en in de twee jaar die voorafgaan aan dat jaar, bouwland of blijvende teelt. Een perceel met een status 'blijvend grasland' in het eerste verbintenisjaar komt niet in aanmerking.

1.2 ACTIE 1: MEERJARIGE EIWITTEELTEN

- ▶ De verbintenis is een kortlopende verbintenis van twee jaar en kan vrijwillig verlengd worden met een derde jaar indien de vlinderbloemige teelt nog duidelijk aanwezig is op het volledige verbintenisperceel.
- ▶ De verbintenis kan enkel in het eerste jaar tot 31/12 geschrapt worden. Vanaf het tweede jaar is schrappen niet meer mogelijk. Het derde jaar geldt als een (vrijwillige) verlenging en wordt niet als eerste jaar van verbintenis beschouwd. Een aangevraagde verlenging kan na 31/05 niet meer geschrapt worden.

- ▶ Bij de start van de verbintenis wordt er een nieuwe teelt **ingezaaid VANAF het najaar** voorafgaand aan de verbintenis. Voor de verbintenis 'Inzaai van meerjarige luzerne met uitgestelde maaidatum', moet de **luzerne verplicht IN het najaar** voorafgaand aan de verbintenis zijn ingezaaid.
- ▶ Doorzaai in een bestaand perceel grasland is niet toegelaten bij de start van de verbintenis.
- ▶ Herinzaai tijdens de teeltperiode is alleen toegestaan na een voorafgaande schriftelijke melding bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij. Pas na deze melding mag de teelt worden omgeploegd. De herinzaai moet gebeuren binnen twee weken na het omploegen.
- ▶ De teelt wordt in het laatste jaar van de verbintenis (2° jaar of in geval van verlenging het 3° jaar) **aangehouden** tot en met **31 december**. Uitzondering hierop zijn percelen in polders en duinen, waar de teelt in het laatste jaar van de verbintenis moet behouden blijven tot en met 15 oktober.
- ▶ Zaaizaadfacturen moeten op uw naam staan en ter beschikking worden gehouden voor mengsels met zaaidichtheden.
- ▶ U plaatst bij de start van de verbintenis de juiste bijkomende bestemming op het perceel. Vanaf het tweede jaar wordt de bijkomende bestemming automatisch voorgedrukt. Indien u niet meer kan voldoen aan de voorwaarden door overmacht, moet u dit melden aan het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.
- ▶ Na afloop van de verbintenis (dus na 2 of 3 jaar) is het niet mogelijk om op datzelfde perceel in de twee daaropvolgende jaren een nieuwe verbintenis voor dezelfde maatregel (meerjarige ecoteelt) aan te vragen.
- ▶ Als u kiest om de verbintenis met een derde jaar te verlengen, moet u de verbintenis naleven op de volledige verbintenisoppervlakte. Het perceel kan niet worden gesplitst om de verbintenis verder te zetten op een deel van de verbintenisoppervlakte.
- ▶ Als bij een verlenging de verbintenis niet worden nageleefd wordt het derde jaar stopgezet en volgt een terugvordering van de volledige verbintenis in de 2 vorige jaren.

Afhankelijk van de meerjarige eiwitteelt zijn de volgende specifieke voorwaarden van toepassing:

1.2.1 Vlinderbloemige teelten

- ▶ Volgende hoofdteelten komen in aanmerking:
 - > Rode klaver - teeltcode **723**;
 - > Meerjarige luzerne - teeltcode **732**;
 - > Grasklaver - teeltcode **700**;
 - > Grasluzerne - teeltcode **660**.
 - ▶ De vlinderbloemige moet tijdens het groeiseizoen steeds **duidelijk zichtbaar aanwezig** zijn
 - ▶ De mengsels worden ingezaaid met één van volgende minimale zaaidichtheden:
 - > Grasklaver: klaver met minimale zaaidichtheid:
 - * Witte klaver (*Trifolium repens*): 3 kg/ha;
 - * Rode klaver (*Trifolium pratense*): 6 kg/ha;
 - * Combinatie van witte en rode klaver: 6 kg/ha.
 - > Grasluzerne: luzerne met minimale zaaidichtheid van 12 kg/ha
- TIP:** om een goed grasmengsel te bekomen waar de vlinderbloemige duidelijk zichtbaar is met een goede kans op slagen, is het aangewezen om maximaal 30 kg/ha graszaad aan te houden.

1.2.2 Graskruidenmengsel

- ▶ Het in te zaaien **mengsel** (teeltcode '63') als hoofdteelt bestaat uit minstens twee soorten gras en in totaal vijf vlinderbloemigen en kruiden, waarvan minstens twee kruiden en minstens één vlinderbloemige.
- ▶ Het mengsel bevat minstens 50% grassen van het gewichtsprocent.
- ▶ De vlinderbloemigen en kruiden moeten samen minstens 25% van het gewichtsperscentage van het mengsel zijn.

TIP: om een goed graskruidenmengsel te bekomen waar de vlinderbloemige en de kruiden duidelijk zichtbaar zijn en een maximale ontwikkelkans hebben, is het aangewezen om maximaal 30 kg/ha graszaad te gebruiken

- ▶ De grassen in het graskruidenmengsel zijn minstens twee van onderstaande soorten:
 - > Engels raaigras (*Lolium perenne*);
 - > Beemdlangbloem (*Festuca pratensis*);
 - > Frans raaigras (*Arrhenatherum elatius*);
 - > Italiaans raaigras (*Lolium multiflorum*);
 - > Kropaar (*Dactylis glomerata*);
 - > Festulolium (*Festulolium*);
 - > Rietzwenkgras (*Festuca arudinacea*);
 - > Timoteegras (*Phleum pratense* subsp. *Pratense*);
 - > Veldbeemdgras (*Poa pratensis*).
- ▶ De kruiden in het graskruidenmengsel zijn minstens twee van onderstaande soorten:
 - > Wilde chicorei (*Cichorium intybus*);
 - > Duizendblad (*Achillea millefolium*);
 - > Kleine pimpernel (*Sanguisorba minor*);
 - > Smalle weegbree (*Plantago lanceolata*);
 - > Karwij (*Carum carvi*);
 - > Peterselie (*Petroselinum crispum*);
 - > Wilde peen (*Daucus carota*);
 - > Venkel (*Foeniculum vulgare*);
- ▶ De vlinderbloemige in het graskruidenmengsel is minstens één van onderstaande soorten:
 - > Hopklaver (*Medicago lupulina*);
 - > Rolklaver (*Lotus corniculatus*);
 - > Luzerne (*Medicago sativa*);
 - > Rode klaver (*Trifolium pratense*);
 - > Gele honingklaver (*Melilotus officinalis*);
 - > Basterdklaver (*Trifolium hybridum*);
 - > Wondklaver (*Anthyllis vulneraria*);
 - > Witte klaver (*Trifolium repens*);
 - > Esparcette (*Onobrychis viciifolia*).
- ▶ Het graskruidenmengsel wordt **ingezaaid vanaf het najaar** voorafgaand aan de start van de verbintenis.
- ▶ De kruiden en vlinderbloemigen zijn tijdens het groeiseizoen steeds **duidelijk zichtbaar aanwezig**.

1.2.3 Faunavriendelijke variant 'luzerne met uitgestelde maaidatum':

- ▶ Enkel mogelijk in **beheergebieden** voor soortenbescherming voor hamsters, akkervogels, grauwe kiekendief of het beheergebied voor bruine kiekendief op Linkerscheldeoever. Dit kan u terugvinden onder het grafische luik van de verzamelaanvraag als beheergebieden akkerfauna. De luzerne (teeltcode '**732**') moet **IN het najaar** voorafgaand aan de verbintenis ingezaaid zijn. Maaïen van de meerjarige luzerne, de eerste snede, mag ten vroegste vanaf 2 juni.

TIP: het is aangeraden een tweede snede te maaïen ten vroegste 60 dagen na de eerste snede en om de luzerne na 15 oktober te maaïen en te oogsten zodat de teelt kort de winter ingaat.

1.3 ACTIE 2: MEERJARIGE TEELTEN MET POSITIEVE IMPACT OP MILIEU, KLIMAAT EN/OF BIODIVERSITEIT

- ▶ De looptijd van deze verbintenis is **5 jaar** met een jaarlijkse betalingsaanvraag in de verzamelaanvraag.
- ▶ Er is tijdens de verbintenistermijn geen enkele vorm van bemesting toegelaten.
- ▶ De teelt wordt aangehouden gedurende de volledige looptijd van de verbintenis op het volledige perceel.
- ▶ Volgende teelten komen in aanmerking:
 - > Miscanthus - teeltcode **'884'**
 - > Teeltcode bebossing – korte omloophout (teeltcode **'883'**) – wijmenaanplanting (teeltcode **'963'**)
 - > Korte omloophout kan met de volgende boomsoorten: -:
 - * Zwarte els;
 - * Fladderolm;
 - * Gladde olm;
 - * Hazelaar;
 - * Gewone esdoorn;
 - * Gewone es;
 - * Alle populieren- en wilgensoorten.
 - * Zomerlinde;
 - * Winterlinde;
 - * Amerikaanse eik;
 - * Zomereik;
 - * Wintereik;
 - * Lijsterbes;
 - * Haagbeuk;
 - * Ruwe berk;
 - * Boskers;
 - * Tamme kastanje
- ▶ Voor korte omloophout moeten minstens 1.000 bomen of stekken per ha aangeplant of aanwezig zijn.
- ▶ De maximale omlooptijd voor korte omloophout bedraagt 8 jaar.
- ▶ Voor korte omloophout worden facturen van het plantmateriaal op uw naam ter beschikking gehouden.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Afhankelijk van de ingezaaide teelt bedraagt het voorziene subsidiebedrag 230 tot 600 euro/ha.

Actie	Teelten	Bijkomende bestemming	Subsidiebedrag
Actie 1	Meerjarige eiwitteelten – vlinderbloemigen	MEV	230 euro/ha
Actie 1	Meerjarige eiwitteelten – graskruiden	MEG	350 euro/ha
Actie 1	Meerjarige eiwitteelten – luzerne met uitgestelde maaidatum	MEL	600 euro/ha
Actie 2	Meerjarige teelten met voordeel voor milieu, klimaat en biodiversiteit	MET	600 euro/ha

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- Om een **nieuwe** verbintenis aan te gaan, moet in de verzamelaanvraag 2026 een bijkomende bestemming (zie onderstaande tabel) op het betrokken perceel worden aangegeven.
De verzamelaanvraag geldt als verbintenis aanvraag en als betalingsaanvraag voor het eerste jaar.
- Voor de **lopende** verbintenissen wordt de bijkomende bestemming vanaf het tweede jaar **automatisch opgeladen** in de kolom 'Vaste BO en AMKM'. Daarmee is voldaan aan de jaarlijkse betalingsaanvraag. U kan deze bijkomende bestemming niet wijzigen of verwijderen. Neem contact op met het Agentschap Landbouw en Zeevisserij indien dit niet correct zou zijn of u niet meer kan voldoen aan de voorwaarden.
- Om een verlenging met een derde jaar aan te vragen voor de eiwitteelten, moet dezelfde bijkomende bestemming (MEV, MEG of MEL) opnieuw aangegeven worden op het betrokken perceel in de kolom bijkomende bestemming zonder dit perceel te splitsen of samen te voegen. Let op de verlenging kan na 31 mei niet meer worden verwijderd. Indien u de verlenging wil stopzetten na 31 mei zal er ook een terugvordering zijn voor de 2 voorgaande jaren.
- Om subsidie aan te vragen in 2026 op de betrokken percelen komen de volgende teeltcodes (als hoofddeelt) en bijkomende bestemmingen in aanmerking:

Actie	Hoofddeelt	Teeltcode	Bijkomende bestemming
Actie 1	Rode klaver	723	MEV
Actie 1	Meerjarige luzerne	732	MEV
Actie 1	Grasklaver	700	MEV
Actie 1	Grasluzerne	660	MEV
Actie 1	Graskruidenmengsel	63	MEG
Actie 1	Luzerne met uitgestelde maaidatum	732	MEL
Actie 2	Korte omloophout	883/963	MET
Actie 2	Miscanthus	884	MET

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 AANDACHTSPUNTEN

- Er is een gelijkaardige maatregel voor 'eenjarige eiwitteelten'. In dat geval gaat het wel om een eenjarige ecoregeling – zie de webpagina '[Inzaai van eenjarige milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelten](#)'.
- Meerjarige ecoteelten zijn perceelsgebonden maatregelen en moeten dus op een **vast perceel** (verbintenisperceel) op dezelfde plaats en op de volledige verbintenisoppervlakte worden toegepast tot het

aflopen van de verbintenis. Vanaf het tweede loopjaar van de verbintenis wordt de bijkomende bestemming automatisch opgeladen op dit 'verbintenisperceel'. Percelen met een lopende verbintenis kunnen niet samengevoegd of gesplitst worden.

- ▶ Een verbintenis kan NIET gedeeltelijk overgedragen worden. Er is voor elke verbintenis maar één gebruiker mogelijk. De landbouwer die actief is op de uiterste wijzigingsdatum van de verzamelaanvraag, dient de subsidie aan te vragen in zijn verzamelaanvraag. Bij overname na de uiterste wijzigingsdatum zal de overlater uitbetaald en ook verantwoordelijk gesteld worden bij eventuele niet-naleving van de verbintenis. Een verbintenis kan NIET gesplitst worden over twee landbouwers.
- ▶ Overname van een perceel met een lopende ME-verbintenis en het tijdig (uiterlijk 31 mei) aangeven met de bijkomende MEx-bestemming in de verzamelaanvraag is nog GEEN overdracht van de verbintenis. Een verbintenis wordt ENKEL overgedragen als er een overdrachtsformulier (lieft zo snel mogelijk) wordt ingediend! Het overdrachtsformulier kan u vinden op de webpagina [Extra-formulieren](#)
- ▶ Bij aanvraag van de MEV-premie op grasklaver, moet u er ook effectief op toezien dat er klaver duidelijk zichtbaar aanwezig is op het veld gedurende de volledige aanhoudingsperiode.
- ▶ In het laatste jaar van de verbintenis moet de teelt aangehouden blijven tot 31 december. Dit betekent dat er geen nateelt of een winterteelt kan ingezaaid worden voor het komende seizoen. Enkel voor de polders en duinen is er een uitzondering voor winterploegen.
- ▶ Bij controle ter plaatse op de teelt van vlinderbloemigen moet de landbouwer facturen en certificaten kunnen voorleggen. De landbouwer moet deze documenten dus goed bijhouden tijdens de campagne.
- ▶ Het gebruikte zaaizaad van gereguleerde soorten moet voldoen aan de regelgeving voor het in de handel brengen van zaaizaden, zie link [Handel in plantaardig teeltmateriaal | Landbouw en Zeevisserij](#).
- ▶ Nuttige tips en teeltfiches voor de teelt van vlinderbloemigen vindt u op de website van LCV vzw (www.lcvvzw.be) onder 'Publicaties'.
- ▶ Luzerne heeft een grote aantrekkingskracht op grauwe gorzen. Deze sterk bedreigde vogelsoort vindt hierin een ideaal leefgebied om een nest te maken en jongen groot te brengen. Bij aanwezigheid van een koppel op een perceel, zal het Agentschap Natuur en Bos de betrokken landbouwer vragen om de luzerne niet te oogsten voor de jongen uitgevlogen zijn. In ruil hiervoor kan de landbouwer beroep doen op compensatiesteun nestbescherming van het Agentschap Natuur en Bos. Meer informatie over deze steunmaatregel is terug te vinden op de site van [het Agentschap Natuur en Bos](#) waar u de Infobundel nestbescherming.pdf kunt downloaden.
- ▶ De noden die gekoppeld zijn aan deze maatregel zijn te vinden in de tabel: 'Noden volgens maatregelen'.

VRUCHTAFWISSELING MET VLINDERBLOEMIGEN

Deze maatregel stimuleert de landbouwers om het principe van teeltrotatie, dat al is verplicht in de biologische landbouw, ook toe te passen in een gangbare bedrijfsvoering. In de teeltrotatie moeten in een periode van vijf opeenvolgende jaren teelten uit minstens drie verschillende vruchtafwisselingsgroepen geteeld worden waarbij minstens éénmaal een vlinderbloemige als hoofdteelt gekozen wordt. De vlinderbloemige zorgt voor het fixeren van N in de bodem en een aanvoer van koolstof, waardoor de bodem verbetert en er een betere bodemstructuur ontstaat, waardoor hogere opbrengsten kunnen verkregen worden voor daaropvolgende teelten.

Samenvattende info:

- ▶ Steun aan te vragen door actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen bouwland
- ▶ Gebruiker moet minstens 2 van de 4 voorgaande jaren ook gebruiker zijn van het perceel
- ▶ Minimum 0,50 ha op bedrijfsniveau
- ▶ Subsidiebedrag 108 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen' op de webpagina ['Gemeenschappelijk landbouwbeleid 2023 -2027 \(perceelsgebonden steun\)'](#)).
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).
- ▶ Het perceel is in het huidige en in de twee voorgaande jaren bouwland.
- ▶ Het perceel is gelegen in het Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- ▶ De hoofdteelten in de huidige en de vier voorgaande campagnes moet behoren tot minstens drie verschillende vruchtafwisselingsgroepen, waarvan minstens één vlinderbloemige teelt als hoofdteelt.
- ▶ Het perceel moet in eigen gebruik zijn gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt in het verbintenisjaar.
- ▶ Het perceel werd in de voorbije vier jaar minstens twee jaar aangegeven als in gebruik voor de hoofdteelt door de aanvrager van de premie. Een uitzondering wordt voorzien in het kader van volledige bedrijfsovernames voor percelen die in het jaar van overname zelf in de verzamelaanvraag worden aangegeven.
- ▶ De subsidie wordt aangevraagd per perceel maar er moet op bedrijfsniveau minstens 0,50 ha worden aangegeven om in aanmerking te komen voor de subsidie. U mag op verschillende percelen de maatregel afsluiten om aan deze minimale oppervlakte te komen.
- ▶ Indien één of meerdere geselecteerde percelen in de loop van de campagne niet meer voldoen aan de voorwaarden moet u de bijkomende bestemming 'VAV' op het perceel schrappen. Enkel de percelen die aan de voorwaarden voldoen, zullen in aanmerking komen voor de premie indien de resterende oppervlakte van percelen met bijkomende bestemming 'VAV' minstens 0,50 ha omvat.

2 MOGELIJKE TEELTEN EN VRUCHTAFWISSELINGSGROEPEN

2.1 VLINDERBLOEMIGE TEELT

Volgende teelten komen in aanmerking als vlinderbloemige voor de subsidie 'vruchtafwisseling met vlinderbloemigen':

1. Vlinderbloemige familie: alle teelten van zuivere vlinderbloemigen (reinteelten) of een mengsel van twee of meer vlinderbloemigen.
2. Mengsel van grassen met een vlinderbloemige teelt. Dit perceel komt in aanmerking als aan één van de onderstaande mogelijkheden is voldaan:
 - > Dit perceel werd in 2022 aangegeven voor de agromilieumaatregel 'Teelt van vlinderbloemigen' ('VLI'), zodat het aandeel vlinderbloemigen als voldoende hoog beschouwd kan worden;
 - > het ingezaaide grasmengsel niet volgt op de teelt van gras (alle grasteeltcodes uit de vruchtafwisselingsgroep van de grassen). Een grasmengsel aangegeven na een grasteelt, valt namelijk in de vruchtafwisselingsgroep van grassen.
 - > het grasmengsel in voorgaande campagnes aangegeven werd met een intussen afgelopen verbintenis 'Meerjarige ecoteelt vlinderbloemige' ('MEV')
 - > het grasmengsel in voorgaande campagnes aangegeven werd met teeltcode '63- graskruiden' en er een verbintenis was voor de maatregel 'Meerjarige ecoteelt graskruiden' (in 2022 als pre-ecoregeling 'EKG' en vanaf 2023 'MEG') die intussen is afgelopen. In de andere gevallen valt het graskruidenmengsel onder de vruchtafwisselingsgroep van de grassen.
3. Mengteelt van granen met een vlinderbloemige teelt:
Een mengteelt van granen met een vlinderbloemige teelt komt in aanmerking als deze in voorgaande campagnes werd aangegeven voor de maatregel 'Eenjarige ecoteelt eiwitten', (in 2022 als pre-ecoregeling 'EET', in 2023 als ecoregeling 'EEH' en vanaf 2024 als ecoregeling 'EEE' zodat het aandeel vlinderbloemigen als voldoende hoog beschouwd kan worden). In de andere gevallen valt de mengteelt onder de vruchtafwisselingsgroep van de granen.

VRUCHTAFWISSELINGSGROEPEN

- In het huidige jaar of de vier voorgaande jaren moet minstens één vlinderbloemige als hoofdteelt worden aangegeven. Welke vlinderbloemige in aanmerking komt, vindt u terug onder de subsidievoorwaarden (zie 2.1). Er zijn 2 vruchtafwisselingsgroepen die vlinderbloemigen bevatten: 1) de zuivere vlinderbloemigen of mengsels van vlinderbloemigen, 2) de mengsels van vlinderbloemigen met grassen, granen of grassen en kruiden
- Naast de vlinderbloemige moeten minstens twee hoofdteelten behoren tot een verschillende vruchtafwisselingsgroep die zijn gebaseerd op plantenfamilies.
- Tenslotte worden alle blijvende teelten in een aparte vruchtafwisselingsgroep ondergebracht. Deze kan 1 keer in aanmerking komen als een teelt van een vruchtafwisselingsgroep indien deze drie of vier jaar geleden aanwezig was op het veld.

Alle teeltcodes van de vruchtafwisselingsgroepen zijn terug te vinden in de tabel 'Teeltcodes vruchtafwisseling met vlinderbloemige' op de pagina ['Tabellen'](#).

Hieronder worden de vruchtafwisselingsgroepen weergegeven voor een aantal teelten

Vruchtafwisselingsgroep met vlinderbloemige	Voorbeelden van teelten
Vlinderbloemigen	soja, lupinen, luzerne, klaver, erwten, bonen, wikke, mengsel van enkel vlinderbloemigen,...

Vruchtafwisselingsgroep met vlinderbloemige	Voorbeelden van teelten
Mengsels van grassen met vlinderbloemigen - Mengteelt van granen met vlinderbloemigen en bijkomende bestemming EET/EEH – Graskruidenmengsel met EKG/MEG	- Grasklaver en grasluzerne volgend op teelt andere dan gras, - Granen met erwten of veldbonen met bijkomende bestemming EET (2022) EEH (2023) of EEE (vanaf 2024) in voorgaande jaren - Graskruiden met bijkomende bestemming MEG of EKG in voorgaande jaren, - Grasklaver en grasluzerne met bijkomende bestemming MEV in voorgaande jaren

Vruchtafwisselingsgroep	Voorbeelden van teelten
Amarantenfamilie	Rode biet, suikerbiet, voederbiet, quinoa, spinazie
Begoniafamilie	Begonia
Braak	Faunamengsel, bloemenmengsel
Duizendknoopfamilie	Boekweit, rabarber
Ericaceae	Azalea
Granen	Tarwe, gerst, (Japanse) haver, rogge, sorghum, soedangras, gierst, spelt, triticale, kanariezaad, granen met erwten of veldbonen zonder bijkomende bestemming EET of EEH,...
Grassen	(natuurlijk) Grasland, festulolium, graskruidenmengsel zonder bijkomende bestemming EKG/MEG, grasklaver en grasluzerne volgend op teelt gras zonder bijkomende bestemming VLI/MEV,...
Hennepfamilie	Hennep
Kamperfoeliefamilie	Veldsla
Komkommerfamilie	Komkommer, courgette, pompoen, butternut
Kruisbloemigen	Kool, broccoli, koolrabi, koolraap, koolzaad, raapzaad, raap, raketsla, rammenas, radijs, gele/sarepta mosterd
Lipbloemenfamilie	Basilicum
Mais	Mais, mais met vlinderbloemigen
Nachtschadefamilie	Paprika, tabak, aardappelen, aubergine, tomaten
Nyger	Nyger
Rozenfamilie	Aardbeien
Ruwbladigenfamilie	Komkommerkruid, facelia
Samengesteldbloemigen	Chrysanten, andijvie, chicorei, witloof, artisjok, zonnebloem, goudsbloem, ijsbergsla, kropsla, schorseneer, mariadistel, tagetes

Vruchtafwisselingsgroep	Voorbeelden van teelten
Schermbloemigen	Selder, engelwortel, knolselder, voederwortel, wortel, kervel, venkel, pastinaak, peterselie, wortelpeterselie
Uienfamilie	Ajuin, bieslook, prei, sjalot
Vlasfamilie	Vlas
Windefamilie	Zoete aardappel
Andere subsidiabele gewassen	mengsels, meerjarige teelten (die niet eenduidig aan een familie kunnen worden toegekend)

3 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag per hectare bouwland is 108 euro/ha.

4 SUBSIDIEAANVRAAG

Deze steun kan u aanvragen door in de verzamelaanvraag op de betrokken percelen de bijkomende bestemming 'VAV' toe te voegen.

Weet u niet zeker of u wel in aanmerking komt?

Als u vermoedt dat u voor een aantal percelen in aanmerking komt voor deze steun omdat er op percelen al een vruchtafwisseling van de hoofdteelten plaatsvindt, is het aangewezen om de bijkomende bestemming 'VAV' te plaatsen op deze percelen in de percelentabel.

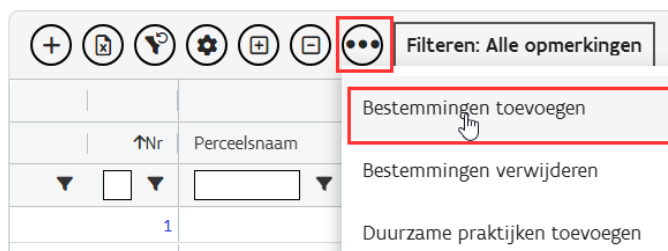
Om te vermijden dat u op alle percelen VAV moet invullen, kan u in eerste instantie de percelen bouwland selecteren door:

1. de hoofdkolom 'perceelsinfo' open te klikken via het pijltje en onder kolom 'status BG' de BG percelen niet meer te selecteren.

The screenshot shows a web interface with a dropdown menu open. The dropdown is titled 'Status blijvend grasla...' and contains a list of options: 'BG', 'EKBG', 'Vernie...', and 'Er'. The 'BG' option is highlighted. To the right of the dropdown is a 'Tekst filter' input field. Below the dropdown, there are three checkboxes: '(Alles selecteren)', '(Leeg)', and 'BG'. The 'BG' checkbox is checked and highlighted with a red box.

2. de overgebleven percelen (bouwland) te selecteren waar u bestemming 'VAV' wil opzetten
3. links bovenaan op de knop met de drie puntjes (extra acties) te klikken en te kiezen voor 'bestemmingen toevoegen'. U geeft 'VAV' op en bevestigt dit.

Percelen

4. Klik op bewaren waarna de opmerkingen worden berekend

Alle percelen waarvoor VAV in het groen verschijnt, komen in aanmerking voor de steun.

Voor alle percelen waar het vak 'VAV' in het rood verschijnt, geeft de blokkerende opmerking weer aan welke voorwaarde(n) u niet voldoet. Verwijder hier de bijkomende bestemming 'VAV' van het perceel.

Als u vragen heeft bij de vruchtafwisseling van een perceel, kan u in de verzamelaanvraag de teelt van de voorgaande jaren raadplegen via de pagina 'Overzicht' (zie links in menu) – 'Perceelsinfo'. De teelten van voorgaande jaren staan verborgen maar kan je zichtbaar maken door naast 'Teelten' te klikken op het pijltje.

5 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

De subsidie voor vruchtafwisseling met een vlinderbloemige 'VAV' kan niet gecombineerd worden op een perceel in het jaar dat de ecoregeling eenjarige ecoteelt eiwiteelt ('EEE') ook wordt aangevraagd of in de jaren dat er een lopende verbintenis meerjarige ecoteelt eiwit ('MEV') of meerjarige ecoteelt graskruiden ('MEG') is op dat perceel.

Welke subsidies voor ecoregelingen gecombineerd kunnen worden met elkaar of met andere subsidies zoals agromilieuklimaatmaatregelen of bio-hectaresteen is te raadplegen in de combinatietabellen.

6 AANDACHTSPUNTEN

- Definitie van de hoofdteelt wordt beschreven in fiche 'Teelt, teeltcodes en gespecialiseerde productiemethode' op de webpagina ['Perceelsaangifte'](#).
- De correcte hoofdteelt moet aangegeven worden om de vruchtafwisseling juist te kunnen berekenen.
- Er moet aan de conditionaliteit voldaan worden voor het verkrijgen van premies. Specifiek voor vruchtafwisseling met vlinderbloemigen moet op het perceel met een premie-aanvraag voldaan zijn aan de rotatieverplichting op het betrokken perceel OF de gewasdiversificatie **op het bedrijf** als basisvoorwaarde. Wanneer hier niet aan voldaan is, kan voor dat perceel geen premie betaald worden.
- De noden die gekoppeld zijn aan deze maatregel zijn terug te vinden in de tabel: Noden volgens maatregelen

MECHANISCHE ONKRUIDBESTRIJDING

Deze maatregel wil landbouwers stimuleren om mechanische onkruidbestrijding toe te passen als alternatief voor chemische bestrijding. Vooral gewassen in rij gezaaid/geplant lenen zich sterk voor mechanische onkruidbestrijding. Bruikbare werktuigen voor mechanische onkruidbestrijding zijn onder andere de wiede, de schoffelmachine en de vingereg. Geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen gebruiken heeft een positief effect op de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater en op de biodiversiteit van het perceel en de omgeving.

Samenvattende info:

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Toepassen op minstens 0,50 ha van het bedrijf
- ▶ Subsidiebedrag: maximaal 310 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Enkel percelen subsidiabel landbouwareaal gelegen in het Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest komen in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ U past mechanische onkruidbestrijding toe op minstens 0,50 ha van het bedrijf (niet van toepassing voor bio-percelen)².
- ▶ Op de percelen waarvoor subsidie wordt aangevraagd, gebruikt u geen bodemontsmettingsmiddelen en herbiciden tijdens de voor- en nateelt, de hoofdteelt en de nateelt behalve als de nateelt de hoofdteelt van het volgende jaar is en er wordt dan geen MOB voor aangevraagd.
U moet het gebruik van mechanische onkruidbestrijding kunnen aantonen bij controle (niet van toepassing voor bio-percelen)³.
- ▶ Alle subsidiabele teelten met uitzondering van grasland, grasklaver, grasluzerne, klaver, luzerne, vlinderbloemige mengsels, miscanthus en bebossing komen in aanmerking. Overkapte teelten moeten in volle grond geteeld worden. Teelten op groeimedium, in pot of containerteelten komen dus niet in aanmerking. In laagstamfruitplantages moet er op elk deel van het perceel effectief mechanische onkruidbestrijding toegepast worden, ook op de zwarte strook rond de bomen.
- ▶ Per teeltgroep houdt u een teeltfiche bij waarin u de verschillende toegepaste onkruidbestrijdingstechnieken beschrijft. U houdt minstens bij op welke datum u welke techniek heeft toegepast, wanneer er gezaaid of gezaaid werd en welke de voor- en nateelt zijn. U mag deze informatie

² (niet van toepassing voor bio-percelen): Deze voorwaarden gelden niet voor percelen die in het kader van de biologische productiemethode aangemeld zijn bij en onder controle staan van een erkend controleorgaan, en als de percelen als zodanig aangemeld zijn in de verzamelaanvraag van het verbintenisjaar.

³ (niet van toepassing voor bio-percelen): Deze voorwaarden gelden niet voor percelen die in het kader van de biologische productiemethode aangemeld zijn bij en onder controle staan van een erkend controleorgaan, en als de percelen als zodanig aangemeld zijn in de verzamelaanvraag van het verbintenisjaar.

digitaal of op papier bijhouden op eender welke manier maar u moet de gegevens bij controle kunnen voorleggen. Indien u wenst kan u het formulier 'Teeltfiche mechanische onkruidbestrijding' op de webpagina ['extra formulieren'](#) hiervoor gebruiken (niet van toepassing voor bio-percelen)².

- ▶ De percelen zijn in eigen gebruik voor de voorteelt, de hoofdteelt en de nateelt.
- ▶ Langs alle waterlopen respecteert u, landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud, een 3 m pesticidevrije strook (= instapvoorwaarde).

2 SUBSIDIEBEDRAG

Voorziene subsidiebedrag voor het toepassen van mechanische onkruidbestrijding: 310 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

U vraagt de eenjarige ecoregeling aan via de verzamelaanvraag 2026 door de bijkomende bestemming 'MOB' op te geven bij de percelen waarop mechanische onkruidbestrijding wordt toegepast.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

Mechanische onkruidbestrijding is op eenzelfde perceel combineerbaar met heel wat andere ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen zoals toepassing biologische productiemethode, verhogen organische koolstofgehalte van bouwland, erosiebestrijdende teelttechnieken, precisielandbouw, bodempaspoort, vruchtafwisseling met vlinderbloemigen, onderhoud boslandbouwsystemen, een aantal ecoteelten, een aantal beheerovereenkomsten van VLM, ...

De combinatie van de ecoregeling 'mechanische onkruidbestrijding' en de ecoregeling 'aanleg van drempels tussen de ruggen bij ruggenteelten' is **niet** mogelijk op eenzelfde perceel.

5 AANDACHTSPUNTEN

Herbiciden en bodemontsmettingsmiddelen mogen **niet gebruikt** worden op de MOB-percelen:

- ▶ Tijdens de voorbereidingswerkzaamheden en de volledige periode van de hoofdteelt
- ▶ In voor-, hoofd- en nateelt (in geval van een 1-jarige teelt).
- ▶ Uitzondering: nateelt is de hoofdteelt van het volgende jaar, en er wordt dan geen MOB voor aangevraagd.

Als u steun voor mechanische onkruidbestrijding wil aanvragen, moet u kunnen aantonen over de nodige machines te beschikken. Het manueel onkruid verwijderen op de betrokken percelen komt hiervoor niet in aanmerking.

(Niet)-toegelaten werktuigen en technieken voor bio-landbouwer en gangbare landbouwer:

- ▶ **Toegelaten:** alle machines die mechanisch of elektrisch aangedreven worden zijn toegelaten. Dit omvat ook branden en stomen.
- ▶ **Toegelaten:** constructies die door de mens worden voortbewogen maar geen handgereedschap zijn (eg, wiedebedden zonder motor)
- ▶ maaie wordt **niet toegelaten** m.u.v. van het maaie van de zwarte strook met hiervoor specifiek bedoelde zwenkarmen en lintmaaiers in de fruitteelt en boomkweek
- ▶ de bodem bedekken met (al dan niet inerte) materialen zoals stro, plastic of worteldoek wordt **niet toegelaten** m.u.v. worteldoek die mechanisch geplaatst wordt in kleinfruit, sierteelt en boomkweek.
- ▶ de bodem bedekken met plastic wordt **in geen enkele teelt toegelaten**.

Vanaf 2024 werd hier nog manueel schoffelen (met handgereedschap) aan toegevoegd n.a.v. de aanpassing voor biolandbouwers.

De noden die gekoppeld zijn aan deze maatregel zijn te vinden in de tabel: Noden volgens maatregelen

VERHOGEN ORGANISCHE KOOLSTOFGEHALTE

Bodems met een goed gehalte aan organische koolstof zijn beter bestand tegen erosie, zijn vruchtbaarder en kennen een betere waterhuishouding waardoor ze beter gewapend zijn tegen droogte of wateroverlast. Met verschillende maatregelen worden landbouwers gestimuleerd het organische koolstofgehalte in de bodem van hun percelen te verhogen. Dit kan door het gebruik van producten met een hoog koolstofgehalte, zoals stalmest, champost, compost of houtsnippers op percelen of via een aangepast teeltplan. Bij een aangepast teeltplan wordt door het gericht inzetten van teelten en teeltcombinaties een organische koolstoftoename gerealiseerd die op het volledige bedrijf aan een minimumdrempel moet voldoen. Indien u naast deze maatregelen ook goede bodemanalyse-resultaten kan voorleggen, wordt een extra vergoeding voorzien.

Samenvattende info:

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Subsidiebedrag afhankelijk van de gekozen maatregel: 50 – 602,5 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMENE VOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- ▶ Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt.
- ▶ U geeft ieder perceel in kwestie aan in de verzamelaanvraag en meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra die wijziging zich voordoet.
- ▶ Er mogen op het perceel **geen wettelijke verplichtingen** van toepassing zijn die de uitvoering van een of meer gelijkaardige voorwaarden vereisen die minstens zo ver gaan als de subsidievoorwaarden voor deze maatregel.
- ▶ Er mag op het perceel in hetzelfde jaar **géén andere subsidie** met één of meer gelijkaardige voorwaarden worden verleend.

1.2 MAATREGEL 1: HET VERHOGEN VAN HET ORGANISCHE KOOLSTOFGEHALTE VIA HET TEELTPLAN

- ▶ Het perceel was **bouwland in 2024 en 2025**.
- ▶ De maatregel wordt toegepast op het **volledige areaal bouwland dat in aanmerking komt voor deze maatregel** van het bedrijf. Percelen met bepaalde steunaanvragen komen niet in aanmerking (combinaties na te kijken in Tabel: Combinatiemogelijkheden ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen uit

PDPOIII en het GLB strategisch plan 2023-2027 die u kan vinden op de webpagina '[Tabellen bij de verzamelaanvraag](#)').

- ▶ Enkel toepasbaar als het areaal bouwland dat in aanmerking komt minimum 0,50 ha bedraagt.
- ▶ Alle teelten die deel uitmaken van het teeltplan, zijn zichtbaar aanwezig tijdens de verwachte groeiperiode en zijn normaal ontwikkeld zodat het doel van de inzaai van de teelt effect heeft, namelijk een effectieve verhoging van het koolstofgehalte in de bodem vooraleer de teelt wordt geoogst of terug wordt ingewerkt.
- ▶ Via het teeltplan wordt er per hectare bouwland dat in aanmerking komt **gemiddeld minstens 1.250 kilogram** effectieve organische koolstof (EOC) toename gerealiseerd.
- ▶ Een hogere toename leidt tot een hoger bedrag (zie subsidiebedrag).
- ▶ Een indicatie van het effectieve organische koolstofgehalte van de teelten kan online geraadpleegd worden in de tabel 'Tabel aanbreng organisch koolstof via teeltplan' op de webpagina '[Tabellen bij de verzamelaanvraag](#)'.
- ▶ De landbouwer zal, wanneer hiernaar gevraagd wordt, voor sommige teelten (zoals korrelmaïs (202)) moeten kunnen aantonen via de LV-AgriLens app (<https://www.vlaanderen.be/landbouw/agrilens>) dat het effectief om die teelten gaat. Indien dat niet kan worden aangetoond, wordt de EOC-waarde aangepast naar het gewas dat werkelijk werd ingezaaid. Als bewijs voor korrelmaïs moet er met de LV-AgriLens app een duidelijke foto worden genomen van de oogstresten tijdens of na de oogstwerkzaamheden.

1.3 MAATREGEL 2: HET GEBRUIK VAN PRODUCTEN MET EEN HOOG KOOLSTOFGEHALTE

- ▶ Het perceel was **bouwland of een blijvende teelt in 2024 en 2025**, geen blijvend grasland.
- ▶ De maatregel wordt toegepast op **perceelsniveau**. Er wordt een subsidiebedrag toegekend wanneer op een perceel bouwland of een blijvende teelt (geen blijvend grasland) een bepaalde hoeveelheid van het product wordt toegediend.
- ▶ Combinaties van producten met een hoog koolstofgehalte zijn mogelijk, binnen de wettelijke grenzen. Maximum twee producten kunnen gecombineerd worden op een perceel.
- ▶ Volgende producten met bijkomende voorwaarden kunnen in aanmerking komen:
 - > Compost:
 - * Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn voor **bemesting** en voor de **hoofddeelt**.
 - * **Minstens 10 ton compost per ha.**
 - * Extern aangekochte compost van erkende compostinstallaties (met VLACO attest). U moet beschikken over de facturen op naam voor deze compost. Indien geen facturen beschikbaar zijn, dan moet u de noodzakelijke mesttransportdocumenten ter beschikking hebben cfr. het mestdecreet.
 - * Boerderijcompost, van eigen bedrijf en/of in samenwerkingsverband. U moet over een register beschikken, U mag zelf kiezen in welke vorm u dat register bijhoudt. Er is geen specifiek register nodig van een bepaalde instantie. In het register moet voor elk ingaand product de datum en de hoeveelheid worden geregistreerd die in de eigen composteerinstallatie gaat en waarin eveneens alle uitgaande hoeveelheid compost op datum wordt geregistreerd.
 - > Stalmest of champost:
 - * Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn voor **bemesting** en voor de **hoofddeelt**
 - * **Minstens 15 ton stalmest of 10 ton champost per ha.**
 - * Stalmest of champost van het eigen bedrijf of extern verkregen.
 - * Stalmest bestaat uit een mengsel van stro, houtkrullen, vlaslemen of miscanthus en uitwerpselen van runderen, paarden, schapen, geiten of varkens. Mengsels met uitwerpselen van pluimvee worden niet beschouwd als stalmest. Stalmest heeft een droge stofgehalte van minimaal 20 procent. De vaste mest in het mengsel moet afkomstig zijn van dieren die zijn gehuisvest in ingestrooide stallen of van het bewerken van dierlijke mest met stro. De normbepalingen van het mestdecreet mogen

niet overschreden worden. Stalmest mag afkomstig zijn van eigen dieren of van een derde. Indien de stalmest afkomstig is van een derde dan moet u de noodzakelijke mesttransportdocumenten ter beschikking hebben cfr. het Mestdecreet.

- * Ook voor champost mogen de normbepalingen van het mestdecreet niet overschreden worden. Indien champost afkomstig is van een derde dan moet u de noodzakelijke mesttransportdocumenten ter beschikking hebben cfr. het Mestdecreet.

> Houtsnippers:

- * Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn voor **bemesting** en voor de **hoofddeelt**.
- * Minstens **10 ton houtsnippers per ha afkomstig van het eigen bedrijf**.
- * De houtsnippers mogen **slechts eenmaal per vijf jaar op eenzelfde perceel** aangevoerd worden.
- * De landbouwer zal van elk perceel waarop houtsnippers worden aangevoerd door middel van **een foto** moeten kunnen aantonen dat er effectief op dat perceel houtsnippers werden aangevoerd. De foto wordt bij voorkeur genomen met de LV-Agrilens app (<https://www.vlaanderen.be/landbouw/agrilens>). De foto dient genomen te worden op het moment dat de houtsnippers worden uitgespreid of ondergewerkt op het perceel.
- * Indien er geen afdoende bewijs voor de aanbreng van houtsnippers beschikbaar is, wordt de bijkomende bestemming houtsnippers niet aanvaard.
- * De **herkomst van de houtsnippers** moet worden aangegeven. De bedrijfseigen houtkanten, hagen en heggen, hout van het rooien van fruitbomen of boomkweek moeten aangegeven worden in de eigen verzamelaanvraag. Indien houtsnippers afkomstig zijn van bedrijfseigen knotbomen, moeten de knotbomen aanwezig zijn in een lopende beheersovereenkomst. Indien deze houtachtige elementen niet of onvoldoende aanwezig zijn in de eigen verzamelaanvraag of in de lopende beheersovereenkomst om met de gebruikte omrekeningsfactoren de hoeveelheid houtsnippers te verklaren, dan zal de bijkomende bestemming voor het verhogen van het koolstofgehalte met houtsnippers niet aanvaard worden.
- * Gebruikte omrekeningsfactoren:

Herkomst houtsnippers	Omrekeningsfactoren voor hoeveelheid houtsnippers
Hagen en heggen	60 kg/lopende meter/jaar
Houtkanten (teeltcode 4)	60 kg/lopende meter/5 jaar
Knotbomen (binnen Beheersovereenkomst)	300 kg/boom/5 jaar
Rooien van meerjarige hoog- en laagstamfruitteelt	75.000 kg/hectare
Rooien (jaarlijkse uitval) bij sierheesters	3.750 kg/hectare/jaar
Rooien (jaarlijkse uitval) Boomkweek – laanbomen, fruitbomen	2.400 kg/hectare/jaar
Rooien (jaarlijkse uitval) Boomkweek – bos- en haagplanten	6.375 kg/hectare/jaar
Rooien (jaarlijkse uitval) Boomkweek – solitaire bomen	1.050 kg/hectare/jaar

1.4 MAATREGEL 3: HET BEREIKEN VAN DE STREEFZONE VOOR HET ORGANISCHE KOOLSTOFGEHALTE

- Het perceel was **bouwland of een blijvende teelt in 2024 en 2025**.
- De maatregel kan enkel toegepast worden in combinatie met maatregel 1 en/of maatregel 2 waarbij voor die maatregel(en) aan de subsidievoorwaarden is voldaan op hetzelfde perceel als waar maatregel 3 wordt aangevraagd.

- Elk perceel bouwland of een blijvende teelt kan maar éénmaal per vijf jaar in aanmerking komen voor de subsidie.
- Er wordt voor elk perceel waarvoor de maatregel wordt aangevraagd een staal uit het jaar van aanvraag aangeleverd dat aantoont dat het perceel in goede bodemconditie (%OC en pH) is.

Bodemtype	%OC	pH
	Minimumwaarde	Streefzone
Zand	1,20	5,00 - 6,00
Zandleem	1,00	5,50 - 6,50
Leem	1,30	6,50 - 7,50
Klei	1,60	7,00 - 8,00

- U laat de bodemstalen nemen op uw percelen en analyseren door een erkend laboratorium dat geconnecteerd is met DjustConnect. Momenteel zijn deze labo's geconnecteerd voor het bodempaspoort: Bodemkundige dienst van België vzw, Inagro vzw en Labo VVK. De data worden **ten laatste 31 december 2026 ontsloten via het bodempaspoort**, dat beschikbaar is op het e-loket Landbouw en Zeevisserij. Meer informatie over het bodempaspoort vindt u terug op de website www.vlaanderen.be/landbouw/bodempaspoort.

2 SUBSIDIEBEDRAG

2.1 MAATREGEL 1: TEELTPLAN

Het voorziene subsidiebedrag is afhankelijk van de hoeveelheid effectieve organische koolstof die wordt toegediend op het volledige areaal bouwland dat in aanmerking komt voor deze maatregel:

Gemiddelde hoeveelheid per hectare toegediende effectieve organische koolstof op volledige areaal dat in aanmerking komt	Voorziene subsidiebedrag per ha
Minstens 1.250 kg	70 euro/ha
Minstens 1.300 kg	100 euro/ha
Minstens 1.350 kg	130 euro/ha
Minstens 1.400 kg	160 euro/ha

2.2 MAATREGEL 2: GEBRUIK VAN PRODUCTEN MET HOOG KOOLSTOF-GEHALTE

Het voorziene subsidiebedrag is afhankelijk van het soort product dat wordt toegediend op het perceel bouwland of blijvende teelt:

Gemiddelde hoeveelheid per hectare toegediende aanvoer producten met een hoge C-inhoud op het perceel	Voorziene subsidiebedrag per ha
Minstens 10 ton compost per ha	130 euro/ha

Gemiddelde hoeveelheid per hectare toegediende aanvoer producten met een hoge C-inhoud op het perceel	Voorziene subsidiebedrag per ha
Minstens 15 ton stalmest of 10 ton champost per ha	50 euro/ha
Minstens 10 ton houtsnippers afkomstig van eigen bedrijf per ha	602,50 euro/ha

2.3 MAATREGEL 3: BEREIKEN VAN STREEFZONE (OC-GEHALTE EN PH-WAARDE)

Bijkomende vergoeding per hectare mits goede resultaten: 60 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor maatregel 1 'verhogen van het effectieve organische koolstofgehalte van bouwland via het teeltplan' zal via de **verzamelaanvraag 2026** verlopen. In het scherm 'Verhogen organisch koolstofgehalte teeltplan' onder het menu-item 'Plant/bodem' wordt jaarlijks aangevinkt dat men wil deelnemen aan de subsidiemaatregel. Het aanvinken van de maatregel moet uiterlijk **31 mei 2026** gebeuren.

De subsidieaanvraag voor maatregel 2 'het gebruik van producten met een hoog koolstofgehalte' verloopt ook via de **verzamelaanvraag 2026**. In het scherm 'Deelnameverklaring' onder het menu-item 'Plant/bodem' wordt jaarlijks aangevinkt voor welke producten (compost, stalmest/champost, houtsnippers) men wil deelnemen uiterlijk **31 mei 2026**. Bovendien moet hier ook een bijkomende bestemming opgegeven worden bij de percelen uiterlijk **31 oktober 2026**. Per perceel kunnen slechts 2 bijkomende bestemmingen van maatregel 2 (OCC, OCM, OCH) worden gezet. Indien men hagen/heggen wil aangeven in de verzamelaanvraag als herkomstbron voor houtsnippers, kan dit in het scherm 'Landschapselementen' onder het menu-item 'Plant/Bodem'.

Voor maatregel 3 'bereiken van de streefwaarde %OC en pH' moet de bijkomende bestemming 'OCS' gezet worden op het perceel uiterlijk **31 mei 2026**.

Maatregel verhogen organisch koolstofgehalte	Bijkomende bestemming
Aanbrengen van compost	OCC
Aanbrengen van stalmest/champost	OCM
Aanbrengen van houtsnippers	OCH
Bereiken van streefzone voor %OC en pH	OCS

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies zoals agromilieuklimaatmaatregelen of bio-hectaresteen. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ De deelnameverklaring voor het aanbrengen van **compost, stalmest, champost en houtsnippers** moet uiterlijk 31 mei aangevinkt zijn, maar de bijkomende bestemming OCC, OCM, OCH op de percelen kan toegevoegd en gewisseld worden tot uiterlijk 31 oktober.
- ▶ Voor deze maatregel moeten voor verschillende onderdelen foto's genomen worden, bij voorkeur met de LV-AgriLens app. Indien de foto's niet genomen worden met de LV-AgriLens app, moeten er voldoende herkenningspunten aanwezig zijn. De verschillende foto's moeten enkel ingestuurd worden indien het Agentschap hiernaar vraagt. Op de gevraagde foto moet een groot deel van het perceel zichtbaar zijn, alsook de gevraagde landbouwpraktijk (vb. dorser en gewasresten bij het oogsten van korrelmaïs, aanbrengen van houtsnippers). Meer info vindt u op de webpagina van LV-AgriLens (<https://www.vlaanderen.be/landbouw/agrilens>)
- ▶ Niet elk perceel komt in aanmerking voor de maatregel Verhogen organische koolstofgehalte via **teeltplan**, zoals percelen die geen bouwland waren in 2024 en 2025 of percelen met bepaalde bijkomende bestemming. In het scherm van deze maatregel in de Verzamelaanvraag zie je een duidelijk overzicht van de percelen die wel in aanmerking komen. In de combinatietabellen kan u nagaan welke combinaties mogelijk zijn.
- ▶ Knotbomen zonder beheersovereenkomst komen niet in aanmerking als herkomstbron voor de **houtsnippers voor maatregel 2**, aanbreng van producten met hoge organische koolstof – houtsnippers.
- ▶ **Houtsnippers voor maatregel 2** moeten bedrijfseigen zijn. Houtsnippers van hagen/heggen of houtkanten van particulieren (tuinen) of andere niet-bedrijfseigen herkomstbronnen, zijn niet toegelaten.
- ▶ **Voor maatregel 3, bereiken van de streefzone voor %OC en pH**, komen staalnames van voorgaande campagnes niet in aanmerking. De stalen moet genomen zijn in 2026.
- ▶ **Voor maatregel 3, bereiken van de streefzone voor %OC en pH**: Laat uw bodemstalen analyseren door een erkend labo dat geconnecteerd is met DjustConnect. Enkel van deze labo's kunnen de gegevens doorstromen naar het bodempaspoort en kan u hiervoor steun ontvangen. Momenteel zijn deze labo's geconnecteerd voor het bodempaspoort: Bodemkundige dienst van België vzw, Inagro vzw en Labo VVK.
- ▶ **Voor maatregel 3, bereiken van de streefzone voor %OC en pH**: Door deel te nemen aan deze ecoregeling, geeft u automatisch toestemming om de resultaten van bodemstalen van de bodemparameters pH en organische koolstofgehalte automatisch te laten doorstromen naar het bodempaspoort via DjustConnect. In DjustConnect zal een datakaartje getoond worden op uw DjustConnect-Dashboard dat aangeeft dat deze data zullen doorstromen naar het bodempaspoort. U hoeft hier geen extra toestemming meer te geven.
- ▶ **Voor maatregel 3, bereiken van de streefzone voor %OC en pH**: De doorgestroomde resultaten zijn te raadplegen in de tegel "Bodempaspoort" op het e-loket. Deze tool is ook consulteerbaar via smartphone. Meer informatie over het bodempaspoort vindt u terug op de website www.vlaanderen.be/landbouw/bodempaspoort.
- ▶ De noden die gekoppeld zijn aan deze maatregel zijn terug te vinden in de tabel: Noden volgens maatregelen

6 NIEUW IN 2026

- ▶ Voor het gebruik van producten met een hoog koolstofgehalte **stalmest of champost** is het vanaf 2026 niet meer nodig foto's als bewijsmateriaal bij te houden. Voor de aanbreng van **houtsnippen** blijft het wel noodzakelijk om foto's te nemen als bewijsmateriaal.
- ▶ Voor de ecoregeling '**Verhogen organische koolstof – aanvoer van stalmest**' is het minimumtonnage aangepast van 10 naar 15 ton/ha. Voor de aanbreng van champost, compost of houtsnippen blijft de minimale hoeveelheid 10 ton/ha. Vanaf 2026 zijn er geen foto's meer nodig als bewijs.
- ▶ Voor de ecoregeling '**Verhogen organische koolstof – aanvoer van houtsnippen**' is er geen verplichting meer voor het onderwerken van de houtsnippen.

TEELTTECHNISCHE EROSIEBESTRIJDENDE EN BODEMVERBETERENDE TECHNIEKEN

Via de ecoregelingen 'Teelttechnische erosiebestrijdende en bodemverbeterende technieken' wordt ingezet op het behoud van waardevolle, vruchtbare bodems en de reductie van het verlies aan inputs zoals zaaizaad, meststoffen (nutriënten) en gewasbeschermingsmiddelen. Door het verminderen van de uitspoeling van inputs en sediment naar oppervlaktewateren draagt dit ook bij aan een betere waterkwaliteit.

In deze ecoregeling heeft de landbouwer keuze tussen

1. De aanleg van drempels tussen de ruggen bij ruggenteelten
2. De toepassing van niet-kerende bodembewerking met bodembedekking

Samenvattende info:

- ▶ Steun wordt aangevraagd door actieve landbouwer
- ▶ Perceelsmaatregel
- ▶ Perceel in minstens 0,30 ha groot
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Subsidiebedrag 25 - 86 euro per hectare

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel is bouwland.
- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.
- ▶ De oppervlakte van het perceel bedraagt **minstens 0,30 ha**.
- ▶ U heeft het perceel in eigen gebruik voor de hoofdteelt.

1.1 ACTIE 1: DE AANLEG VAN DREMPELS TUSSEN DE RUGGEN BIJ RUGGENTEELTEN

- ▶ Het perceel heeft een medium, een lage of een heel lage erosiegevoeligheid (respectievelijk oranje, gele en lichtgroene percelen).
- ▶ Er is een ruggenteelt op het perceel.
- ▶ Er worden op regelmatige afstand drempels aangelegd dwars tussen de ruggen op het volledige perceel.

1.2 ACTIE 2: NIET-KERENDE BODEMBEWERKING MET BODEMBEDEKKING

- ▶ Het perceel heeft een medium, een lage, heel lage of een verwaarloosbare erosiegevoeligheid (respectievelijk oranje, gele, lichtgroene en donkergroene percelen).
- ▶ De bodem wordt niet-kerend bewerkt op het volledige perceel bij de inzaai van de hoofdteelt. Ploegen of spitfrezen is dus niet toegestaan.
- ▶ Op het perceel zijn geen ruggenteelten aanwezig.
- ▶ Op het perceel zijn op het moment van de niet-kerende bodembewerking voldoende gewasresten van de voorafgaande teelt of vanggewas aanwezig.
- ▶ Enkel in het eerste verbintenisjaar van een meerjarige ecoteelt (MEV, MEG, MEL-verbintenis) kan deze steun gecombineerd worden met een aanvraag voor een niet-kerende bodembewerking TEN (voor de nieuwe inzaai van een meerjarige ecoteelt). Tijdens de lopende verbintenis van een meerjarige ecoteelt kan deze maatregel niet meer gecombineerd worden met TEN.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag per hectare bouwland:

- ▶ De aanleg van drempels tussen de ruggen bij ruggenteelten: 25 euro/ha.
- ▶ De toepassing van niet-kerende bodembewerking met bodembedekking: 86 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

Jaarlijks aan te vragen in de verzamelaanvraag (eenjarige maatregel) door de desbetreffende bijkomende bestemming op het perceel aan te geven.

- ▶ De aanleg van drempels tussen de ruggen bij ruggenteelten: '**TED**';
- ▶ De toepassing van niet-kerende bodembewerking met bodembedekking: '**TEN**';

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 AANDACHTSPUNTEN

Drempels worden gecreëerd door het aanaarden van de grond tussen ruggen met specifieke machines. Dit proces houdt in dat de grond wordt opgetrokken, zonder dat er putten worden gegraven. Machines zoals de mini-diker, die juist putten maken, zijn daarom niet toegestaan binnen de TED-maatregel.

Ruggenteelt is niet combineerbaar met TEN, wel met TED. De combinaties van de teelten met de ecoregelingen zijn terug te vinden in de teelttabel (link naar teelttabel op de webpagina [Tabellen bij de verzamelaanvraag](#)).

Bij een niet-kerende bodembewerking moeten er voldoende gewasresten op de bodem liggen zodat deze na de bewerking in de toplaag zijn terug te vinden.

De noden die gekoppeld zijn aan deze maatregel zijn terug te vinden in de tabel: Noden volgens maatregelen

BUFFERSTROKEN 2026

De ecoregeling 'Bufferstroken' stimuleert het aanleggen en beheren van bufferstroken langs landbouwpercelen. Deze bufferstroken zorgen voor een verminderde afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen naar waterlopen, heggen, houtkanten,.... Ze dragen ook bij tot de groene dooradering in het landschap, en door het inzaaien van specifieke mengsels en een gepast beheer kunnen zij een geschikte biotoop vormen voor verschillende planten en dieren en zo de (functionele) agrobiodiversiteit ondersteunen.

In deze ecoregeling heeft de landbouwer keuze tussen de volgende maatregelen:

1. Aanleg grasbufferstrook erosiebestrijding
2. Aanleg grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen
3. Aanleg bufferstrook met bloemenmengsel
4. Beheer bufferstrook langs waterlopen met klepelmaaier
5. Beheer bufferstrook langs waterlopen met afvoer van het maaisel

Samenvattende info:

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Perceelsmaatregel
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Subsidiebedrag: 1.000 – 1.745 euro per hectare, afhankelijk van het type bufferstrook

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMEEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Enkel percelen subsidiabel landbouwareaal gelegen in het Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest komen in aanmerking voor de subsidie.

1.2 VOORWAARDEN VOOR BUFFERSTROKEN

Voor elke maatregel rond bufferstroken gelden volgende voorwaarden:

Thema	Voorwaarden
Bemesting of begrazing	Niet toegestaan. Bufferstroken tellen niet mee in de mestbalans.

Thema	Voorwaarden
Gebruik gewasbeschermings- middelen	Niet toegestaan (ook geen pleksgewijze behandeling bij probleemonkruiden).
Onderhoud	- Minstens 1 keer per jaar klepelen of maaien waarbij het maaisel afgevoerd mag worden (bij ecoregeling 'Beheer bufferstrook langs waterlopen met afvoer van het maaisel' is afvoer verplicht). - Herinzaai in het najaar is toegestaan. Hierbij mag geen gebruik gemaakt worden van gewasbeschermingsmiddelen of bemesting. - Strook aanhouden tot 31 december 2026 tenzij inzaai winterteelt. - Bij aanleg onderaan hellende percelen: ploegvoor of ploegwal nivelleren
Afmetingen	Minimum- en maximumbreedtes zijn vastgelegd (zie overzicht). Minimumoppervlakte is 1 are mits respecteren minimum- en maximumbreedtes.

Voor elke maatregel rond bufferstroken zijn er nog specifieke voorwaarden waaraan voldaan moet zijn.

	Aanleg grasbufferstrook Erosie (BUG)	Aanleg grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen (BUE/BUEN)	Aanleg bufferstrook met bloemenmengsel (BUB/BUBN)	Beheer bufferstrook langs waterlopen met klepelmaaier (onder voorbehoud van goedkeuring) (BMKL)	Beheer bufferstrook langs waterlopen met afvoer van het maaisel (onder voorbehoud van goedkeuring) (BMAF)
Voorwaarden voor het aangrenzend perceel	In eigen gebruik Bouwland Grotere oppervlakte dan bufferstrook Geen grasachtige Niet verwaarloosbaar erosiegevoelig (dus niet donkergroen)	In eigen gebruik Bouwland Grotere oppervlakte dan bufferstrook Geen grasachtige	In eigen gebruik Langs bouwland en blijvende teelten Grotere oppervlakte dan bufferstrook Duidelijk onderscheid in vegetatie t.o.v. bufferstrook Niet langs paarse, rode of oranje percelen	Langs bouwland, blijvend grasland en blijvende teelten	Langs bouwland, blijvend grasland en blijvende teelten
Landschapselementen	Nooit langs VHA- waterloop (blauw)	Alleen mogelijk langs niet -VHA waterloop (paars), houtkant, heg, poel, holle weg, bomenrij, groep van bomen, bos, of ander kwetsbaar landschapselement	Nooit langs VHA- waterloop (blauw)	Altijd langs VHA- waterloop (blauw)	Altijd langs VHA- waterloop (blauw)
Gebruik bufferstrook	In gebruik voor de hoofddeelt	In gebruik voor de hoofddeelt	In gebruik voor de hoofddeelt	In gebruik voor de hoofddeelt	In gebruik voor de hoofddeelt

	Aanleg grasbufferstrook Erosie (BUG)	Aanleg grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen (BUE/BUEN)	Aanleg bufferstrook met bloemenmengsel (BUB/BUBN)	Beheer bufferstrook langs waterlopen met klepelmaaier (onder voorbehoud van goedkeuring) (BMKL)	Beheer bufferstrook langs waterlopen met afvoer van het maaisel (onder voorbehoud van goedkeuring) (BMAF)
Ligging bufferstrook	Ofwel onderaan afhellend perceel, ofwel grasgang in zonk of droge vallei	Onderaan afhellend erosiegevoelig perceel (BUE) Niet erosiegevoelig perceel of niet onderaan erosiegevoelig perceel (BUEN)	Onderaan afhellend erosiegevoelig perceel (BUB) Niet erosiegevoelig perceel of niet onderaan erosiegevoelig perceel (BUBN)	Langs VHA-waterloop	Langs VHA-waterloop
Teelt op bufferstrook	Grassen (teeltcode 60, 63, 638, 660, 700 en 745)	Grassen (teeltcode 60, 63, 638, 660, 700 en 745)	Bloemenmengsel (teeltcode 9831) ⇒ zie verder voor voorwaarden samenstelling	Spontane vegetatie (teeltcode 82) of meerjarig buffergewas naast 1 meter- teeltvrije-strook Geen miscanthus of houtige gewassen	Spontane vegetatie (teeltcode 82) of meerjarig buffergewas naast 1 meter- teeltvrije-strook Geen miscanthus of houtige gewassen
Aanleg bufferstrook	Inzaai in het voorgaande najaar of al aanwezig	Inzaai in het voorgaande najaar of al aanwezig	Inzaai voor 1 mei of al aanwezig	-	-
Onderhoud bufferstrook	Zie algemene voorwaarden voor bufferstroken	Zie algemene voorwaarden voor bufferstroken	Zie algemene voorwaarden voor bufferstroken	Klepelmaa min 1x jaar (maaieren waarbij het zwad blijft liggen, is niet toegestaan)	Maai min 1x jaar waarbij het maaisel altijd wordt afgevoerd

	Aanleg grasbufferstrook Erosie (BUG)	Aanleg grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen (BUE/BUEN)	Aanleg bufferstrook met bloemenmengsel (BUB/BUBN)	Beheer bufferstrook langs waterlopen met klepelmaaier (onder voorbehoud van goedkeuring) (BMKL)	Beheer bufferstrook langs waterlopen met afvoer van het maaisel (onder voorbehoud van goedkeuring) (BMAF)
				Maaien is niet toegestaan tussen 20 maart en 15 juli	Maaien is niet toegestaan tussen 20 maart en 15 juli
Gebruik als wendakker	Kan maar grasmatt moet intact blijven	Kan maar grasmatt moet intact blijven	nee	Kan maar vegetatie moet intact blijven	Kan maar vegetatie moet intact blijven
Plantaardige dam	Mag aanwezig zijn	Mag aanwezig zijn	Mag aanwezig zijn	Mag binnen de eerste 5 m alleen met toestemming waterloopbeheerder	Mag binnen de eerste 5 m alleen met toestemming waterloopbeheerder
Subsidiebedrag	1.025 €/ha	1.025 €/ha	1.745 €/ha	1.000 €/ha	1.250 €/ha
Bijkomende bestemming in VA- percelenlijst	BUG	BUE BUEN (niet onderaan een erosiegevoelig perceel)	BUB BUBN (niet onderaan een erosiegevoelig perceel)	BMKL	BMAF
Combineerbaar met erosiemaatregel binnen de conditionaliteit?	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja

1.3 AAN TE HOUDEN BREEDTES

Erosiegevoeligheid van aangrenzend perceel	Grasbufferstrook Erosie (BUG)	Grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen (BUE/BUEN)	Bufferstrook met bloemenmengsel (BUB/BUBN)	Beheer bufferstrook langs waterlopen met klepelmaaier (onder voorbehoud van goedkeuring) (BMKL)	Beheer bufferstrook langs waterlopen met afvoer van het maaisel (onder voorbehoud van goedkeuring) (BMAF)
Donkergroen of niet onderaan een helling	Niet mogelijk	BUEN: Min 6m, max 12m	BUBN: Min 6m of 0.3 ha, max 18m	Min 3m, max 30m	Min 3m, max 30m
Lichtgroen/geel	BUG: Min 6m, max 24m	BUE: Min 6m, max 24m	BUB: Min 6m of 0.3 ha, max 24m	Min 3m, max 30m	Min 3m, max 30m
Oranje	BUG: Min 6m, max 24m	BUE: Min 6m, max 24m	Niet mogelijk	Min 3m, max 30m	Min 3m, max 30m
Paars/Rood	BUG: Min 6m, max 30m	BUE: Min 6m, max 30m	Niet mogelijk	Min 3m, max 30m	Min 3m, max 30m
Extra voorwaarde als langs waterloop			Inzaai bloemenmengsel start naast de 1m teeltvrije strook		

1.4 SAMENSTELLING BLOEMENMENGSEL (MAATREGEL BUFFERSTROOK MET BLOEMENMENGSEL (BUB/BUBN))

- ▶ Het bloemenmengsel bestaat uit minstens acht verschillende bloeiende kruiden uit de volgende lijst. Deze kruiden vormen samen minstens 70% van het gewichtpercentage van het mengsel. Grassen zijn niet toegelaten. Ook doorzaai in bestaand grasland is niet toegestaan.
 - > Duizendblad (*Achillea millefolium*);
 - > Gele ganzenbloem (*Glebionis segetum*);
 - > Gewone margriet (*Leucanthemum vulgare*);
 - > Gewone rolklaver (*Lotus corniculatus*);
 - > Grote klaproos (*Papaver rhoeas*);
 - > Karwij (*Carum carvi*);
 - > Korenbloem (*Centaurea cyanus*);
 - > Pastinaak (*Pastinaca sativa*);
 - > Rode klaver (*Trifolium pratense*);
 - > Venkel (*Foeniculum vulgare*);
 - > Voederwikke (*Vicia sativa*);
 - > Wilde peen (*Daucus carota*);
 - > Knoopkruid (*Centaurea jacea*);
 - > Wilde cichorei (*Cichorium intybus*);
 - > Muskuskaasjeskruid (*Malva moschata*);
 - > Grote kaardebol (*Dipsacus fullonum*).
- ▶ De samenstelling van het bloemenmengsel geeft dus een vrijheid om tot 30% van het mengsel in te vullen met bloeiende kruiden die niet in bovenstaande lijst voorkomen.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag per ha aangelegde bufferstrook

- ▶ Grasbufferstrook-erosie: 1.025 euro/ha;
- ▶ Grasbufferstrook langs kwetsbaar landschapselement 1.025 euro/ha;
- ▶ Beheer bufferstrook langs waterloop met klepelmaaier. 1.000 euro/ha;
- ▶ Beheer bufferstrook langs waterloop met afvoer van maaisel: 1.250 euro/ha;
- ▶ Bufferstrook met bloemenmengsel: 1.745 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

Raadpleeg onderstaande tabel om de juiste bijkomende bestemming aan te geven in de verzamelaanvraag.

Maatregel	Bijkomende bestemming
Grasbufferstrook Erosie	BUG
Grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen Onderaan afhellend erosiegevoelig perceel	BUE
Grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen Langs niet erosiegevoelig perceel of niet onderaan erosiegevoelig perceel	BUEN
Bufferstrook met bloemenmengsel Onderaan afhellend erosiegevoelig perceel	BUB
Bufferstrook met bloemenmengsel Langs niet erosiegevoelig perceel of niet onderaan erosiegevoelig perceel	BUBN
Beheer bufferstrook langs waterlopen met klepelmaaier	BMKL
Beheer bufferstrook langs waterlopen met afvoer van het maaisel	BMAF

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Gebruik codes BUEN of BUBN als de strook niet onderaan het afhellend gedeelte van een erosiegevoelig perceel aangelegd wordt. Hier gelden andere minimale en maximale breedtes.
- ▶ Bemesting en begrazing van de bufferstroken zijn niet toegestaan.
- ▶ Het gebruik van gewasbestrijdingsmiddelen is niet toegestaan (ook niet voor pleksgewijze bestrijding van probleemonkruiden).
- ▶ Klepelen of maaien met afvoer is toegestaan tenzij specifiek anders vermeld.
- ▶ Zowel de minimale breedte van een **bufferstrook**, maar ook de maximale breedte moeten gerespecteerd worden. Deze breedtes moeten overal gehaald worden, te smalle of te brede stukken mag u niet aangeven

als bufferstrook onder ecoregeling. Als de landbouwer toch bredere stroken wenst aan te leggen, is een meerjarige verbintenis op een vast perceel voor graskruidenmengsel het overwegen waard.

- ▶ Op **grasbufferstroken** (BUG/BUE) moet de vegetatie effectief bestaan uit ingezaaid gras of grasachtig mengsel en de vegetatie moet wel degelijk onderhouden worden. Een sterk verwaarloosde, verwilderde bufferstrook en zeker houtachtige begroeiing op de strook moet door een minimaal onderhoud vermeden worden.
- ▶ Als u bufferstroken hebt aangelegd via de ecoregeling kan u deze stroken niet gebruiken om én te voldoen aan de conditionaliteit *bodembewerkingsbeheer erosie (GLMC 5)* én om de steun voor de ecoregeling grasbufferstroken aan te vragen. Indien er verplichtingen zijn in het kader van erosiegevoeligheid, moet u beslissen of u de bufferstrook wil gebruiken voor de GLMC 5 of als ecoregeling.
 - > Wil u de strook voor conditionaliteit gebruiken dan moet u de gespecialiseerde productiemethode *ECJ* opgeven. De resterende oppervlakte van de bufferstrook kan dan uitbetaald worden op voorwaarde dat de minimale breedte van de ecoregeling bovenop de verplichte breedte voor de conditionaliteit wordt behaald.
 - > Wanneer u de bufferstrook niet wil gebruiken om aan uw verplichting te voldoen omdat u uw verplichting via een andere maatregel kan invullen, kan u de gespecialiseerde productiemethode *ECN* gebruiken.
 - > In beide gevallen geeft u de gespecialiseerde productiemethode en de overeenkomstige bijkomende bestemming voor bufferstroken op en zal de steun voor ecoregeling bufferstroken volledig of deels uitbetaald worden.
- ▶ De wateringen, provincies en andere beheerders van waterlopen hebben het recht om landbouwgrond naast de waterlopen te berijden en het uitgehaalde materiaal naast de waterloop te deponeren. Het Agentschap zal dit bij controle beschouwen als een overmachtssituatie en geen sanctie opleggen voor bijhorende schade aan de bufferstrook. Het is wel aangewezen om de strook zo snel mogelijk te herstellen, bijvoorbeeld door herinzaai in het najaar.
- ▶ Een bufferstrook moet ooit deel geweest zijn van het moederperceel. Voorbeeld: een deel van bestaand weiland langs het moederperceel aangeven als bufferstrook is niet toegelaten.
- ▶ De noden die gekoppeld zijn aan deze maatregel zijn terug te vinden in de tabel: Noden volgens maatregelen.

6 NIEUW IN 2026

- ▶ De ecoregeling 'Aanleg van een bufferstrook: grasbufferstrook langs waterlopen (BUW)' en de ecoregeling 'Aanleg van een bufferstrook plus: graskruidenmengsel (BUK/BUKN)' zijn vanaf 2026 niet meer mogelijk.
- ▶ Langs VHA-waterlopen (blauwe waterlopen, dus **niet** langs paarse waterlopen) zijn op de aan te houden beschermingsstroken twee nieuwe ecoregelingen mogelijk. De voorwaarden zijn in deze fiche terug te vinden.
- ▶ Beheer bufferstrook langs waterlopen, waarbij buiten de periode van het maaiverbod gemaaid wordt met een klepelmaaier (BMKL) met een vergoeding van €1.000/ha;
- ▶ Beheer bufferstrook langs waterlopen, waarbij buiten de periode van het maaiverbod gemaaid wordt met afvoer van het maaisel (BMAF met een vergoeding van €1.250/ha.

- De andere acties binnen de ecoregeling bufferstroken (aanleg grasbufferstrook-erosie, aanleg grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen of aanleg bufferstrook met bloemenmengsel) kunnen vanaf 2026 **niet** langer aangevraagd worden langs VHA-waterlopen, wel nog langs niet-VHA waterlopen (in het paars aangeduid op kaartmateriaal).

De aanpassingen aan de ecoregeling bufferstroken zijn onder voorbehoud van definitieve goedkeuring van de Vlaamse Regering.

MEERJARIGE BLOEMENSTROKEN IN DE FRUITTEELT

Bij de agromilieuklimaatmaatregel 'Meerjarige bloemenstroken in de fruitteelt' wordt de aanleg en het onderhoud van bloemenstroken tussen de fruitbomenrijen of aan de rand van fruitboomgaarden gestimuleerd. Deze bloemenstroken zorgen voor een rijker ecosysteem in de boomgaard dat aantrekkelijker is voor enerzijds bestuivers en anderzijds natuurlijke vijanden van schadelijke soorten. Naast meer biodiversiteit, zorgt dit laatste ook voor een betere biologische plaagbestrijding en een verminderde nood aan pesticidegebruik, wat een positieve impact heeft op de bodem- en waterkwaliteit.

Samenvattende info:

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Vijfjarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Verbintenis per perceel
- ▶ Subsidiebedrag bloemenstroken tussen de fruitbomenrijen: 82 euro/ha boomgaard
- ▶ Subsidiebedrag bloemenstrook aan de rand van fruitaanplanting: 10.160 euro/ha bloemenstrook

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMENE VOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).
- ▶ Looptijd verbintenis: 5 jaar.
- ▶ Het perceel is gelegen in Vlaanderen.
- ▶ Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de bloemenstrook is niet toegelaten.
- ▶ Het in te zaaien bloemenmengsel (teeltcode 9831) bestaat uit een mengsel van minstens 8 verschillende éénjarige, tweejarige en meerjarige bloeiende kruiden. Minstens 4 van de aanwezige soorten moeten meerjarige soorten zijn.
- ▶ Grassen zijn niet toegelaten in het ingezaaide bloemenmengsel.
- ▶ De samenstelling en de zaaidichtheid (enkel bij bloemenstrook aan de rand – BFR) van het ingezaaide bloemenmengsel moet u bij controle aan de hand van documenten kunnen aantonen.
- ▶ De bloemenstrook wordt gemaaid bij de opstart om ongewenste onkruiden te voorkomen en gedurende de verbintistermijn om de groei en de bloei van de gewenste kruiden te stimuleren, zowel in het jaar van aanleg als de daaropvolgende jaren.

- ▶ Het maaibeheer is extensief en is afhankelijk van het ingezaaide bloemenmengsel, minstens 1 maal op het einde van het bloeiseizoen en met een minimumhoogte van 10 cm.
- ▶ U moet de nodige maatregelen nemen om te verzekeren dat voldoende bloeiende soorten tijdens de volledige looptijd van de verbintenis in de bloemenstrook aanwezig blijven.
- ▶ U heeft het perceel in kwestie in eigen gebruik gedurende de teeltperiode van de voor-, hoofd- en nateelt.
- ▶ U geeft het perceel in kwestie aan in de verzamelaanvraag en meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra die wijziging zich voordoet
- ▶ De deelname aan de maatregel is beperkt tot plantages met een lineair plantverband van laag- of halfstamfruitbomen en notelaars. Geen wijnbouw.

1.2 ACTIE 1: AANLEG EN ONDERHOUD VAN MEERJARIGE BLOEMENSTROKEN TUSSEN DE FRUITBOMENRIJEN

- ▶ U engageert zich voor de aanleg en het onderhoud van een meerjarige bloemenstrook minstens om de 3 bomenrijen in de fruitboomgaard.
- ▶ Op het volledige perceel in kwestie met een oppervlakte van minstens 0,30 hectare bevindt zich een fruitboomgaard. Percelen waarop geen of slechts gedeeltelijk een dergelijke fruitboomgaard aanwezig is, komen niet in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ De breedte van de bloemenstrook tussen de fruitbomenrijen is minstens 1 meter, tenzij de spoorbreedte van de machines kleiner is.
- ▶ Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de fruitbomen is alleen toegelaten als dat strikt noodzakelijk is en als voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 - > Tijdens de bloei geen gewasbeschermingsmiddelen gebruiken die schadelijk zijn voor bijen, zoals vermeld op de toegelaten erkenningen. Bespuiting kan alleen 's nachts of 's morgens, als de bijen niet actief zijn.
 - > De toepasselijke IPM-voorschriften volgen.
 - > Alleen selectieve gewasbeschermingsmiddelen gebruiken die onschadelijk zijn voor de nuttige insecten en andere niet-doel organismen.
 - > Als een behandeling toch noodzakelijk is, de bloemenstrook eerst maaien.
 - > Beroep doen op een begeleidingsdienst. Bij gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de fruitbomen moet u kunnen aantonen dat u zich voor dit gebruik heeft laten bijstaan door een op dit vlak deskundige adviesdienst of expert.
- ▶ U stelt de relevante informatie over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de deelnemende percelen ter beschikking.

1.3 ACTIE 2: AANLEG EN ONDERHOUD VAN EEN MEERJARIGE BLOEMENSTROOK AAN DE RAND VAN DE FRUITBOOMGAARD

- ▶ Om een verbintenis te kunnen sluiten voor de aanleg van een bloemenstrook moet aan de rand van het oorspronkelijke perceel waarop de fruitboomgaard zich bevindt een rij fruitbomen gerooid worden of moet, bij de aanplant van een nieuwe fruitboomgaard, een rij fruitbomen minder aangeplant worden.
- ▶ U zaait een bloemenstrook van minstens 3 m en maximaal 6 m breed in aan de rand van uw fruitboomgaard.

- ▶ Op het aan de rand aangrenzend perceel bevindt zich een fruitboomgaard in gebruik door uzelf. In het najaar van het jaar voorafgaand aan de verbintenis aanvraag (start van de verbintenis) moet een bloemenmengsel met teeltcode 9831 worden ingezaaid met een zaaidichtheid van minstens 20 kg per ha. Bij de samenstelling van het mengsel wordt gestreefd om een bloeiboog te bekomen en om de biodiversiteit aan nuttigen te bevorderen.

2 SUBSIDIEBEDRAG

- ▶ **Actie 1:** bloemenstroken tussen de fruitbomenrijen: 82 euro/ha boomgaard.
- ▶ **Actie 2:** bloemenstrook aan de rand van fruitboomgaard: 10.160 euro/ha bloemenstrook.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Per perceel wordt een aparte verbintenis afgesloten.
- ▶ Om een nieuwe verbintenis aan te gaan, moet in de verzamelaanvraag 2026 een bijkomende bestemming op het betrokken perceel worden aangegeven:
 - > voor de aanleg en het onderhoud van een meerjarige bloemenstrook minstens om de 3 bomenrijen de bijkomende bestemming '**BFB**' opgeven op het volledige fruitboomgaardperceel.
 - > voor de aanleg en het onderhoud van een meerjarige bloemenstrook aan de rand van de fruitboomgaard de bijkomende bestemming '**BFR**' enkel opgeven op de rand (teeltcode 9831) en niet op het aangrenzend fruitboomgaardperceel.
- ▶ De verzamelaanvraag geldt dan als verbintenis aanvraag en ook als betalingsaanvraag voor het eerste jaar.
- ▶ Voor de **lopende** verbintenissen wordt de bijkomende bestemming vanaf het tweede jaar **automatisch opgeladen** in de kolom 'Vaste BO en AMKM'. Daarmee is voldaan aan de jaarlijkse betalingsaanvraag. U kan deze bijkomende bestemming niet wijzigen of verwijderen. Neem contact op via info@lv.vlaanderen.be of via 02/214 48 48 (in het keuzemenu kiest u 'verzamelaanvraag en perceelsaangifte') als dit niet correct is.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Er is geen vooropgestelde inzaaiperiode voor bloemenstroken tussen de fruitboomrijen (BFB).

- ▶ Een bloemenstrook aan de rand van een fruitboomgaard (BFR) moet aangelegd worden op de plaats waar effectief een rij fruitbomen gerooid is voor de aanleg van de strook en die fruitboomgaard was vorig jaar ook door de landbouwer in gebruik (dus niet op een nieuw aangrenzend stuk bouwland). Ook hier moeten de gebruikte mengsels goed nagekeken worden voordat de vijfjarige verbintenis aangegaan wordt. Een bloemenmengsel aan de rand moet in het najaar van het jaar voorafgaand aan de verbintenis worden aangelegd.
- ▶ Als er toch een besmetting en te veel onkruid is, dan na een voorafgaande schriftelijke melding bij het Agentschap Landbouw en Visserij dit onderwerpen en herinzaaien zodat er de komende jaren wel een goed bloemenmengsel is.
- ▶ Meerjarige bloemenstroken in de fruitteelt zijn perceelsgebonden en moeten dus op een **vast perceel** (verbintenisperceel) 5 jaar na elkaar op dezelfde plaats en op de volledige verbintenisoppervlakte worden toegepast tot het aflopen van de verbintenis. Vanaf het tweede loopjaar van de verbintenis wordt de bijkomende bestemming automatisch opgeladen op dit 'verbintenisperceel'. Percelen met een lopende verbintenis kunnen niet samengevoegd of gesplitst worden.
- ▶ Een verbintenis kan NIET gedeeltelijk overgedragen worden. Er is voor elke verbintenis maar één gebruiker mogelijk. De landbouwer die actief is op de uiterste wijzigingsdatum van de verzamelaanvraag, dient de subsidie aan te vragen in zijn verzamelaanvraag. Bij overname na de uiterste wijzigingsdatum zal de overlater uitbetaald en ook verantwoordelijk gesteld worden bij eventuele niet-naleving van de verbintenis. Een verbintenis kan NIET gesplitst worden. Overname van een perceel en het tijdig (uiterlijk 31 mei) plaatsen van de bijkomende BFX-bestemming van de verbintenis op dit perceel is GEEN overdracht van de verbintenis. Een verbintenis wordt ENKEL overgedragen als er een overdrachtsformulier wordt ingediend!
- ▶ De noden die gekoppeld zijn aan deze maatregel zijn te vinden in de tabel: Noden volgens maatregelen.